

VÄRDMÄN

TIDNINGEN OM VIDEOTEX NR 1 1988 PRIS 32 KR
INKL.MOMS

Vad har Donna Summer
med videotex att göra?

Det nya IBM-systemet

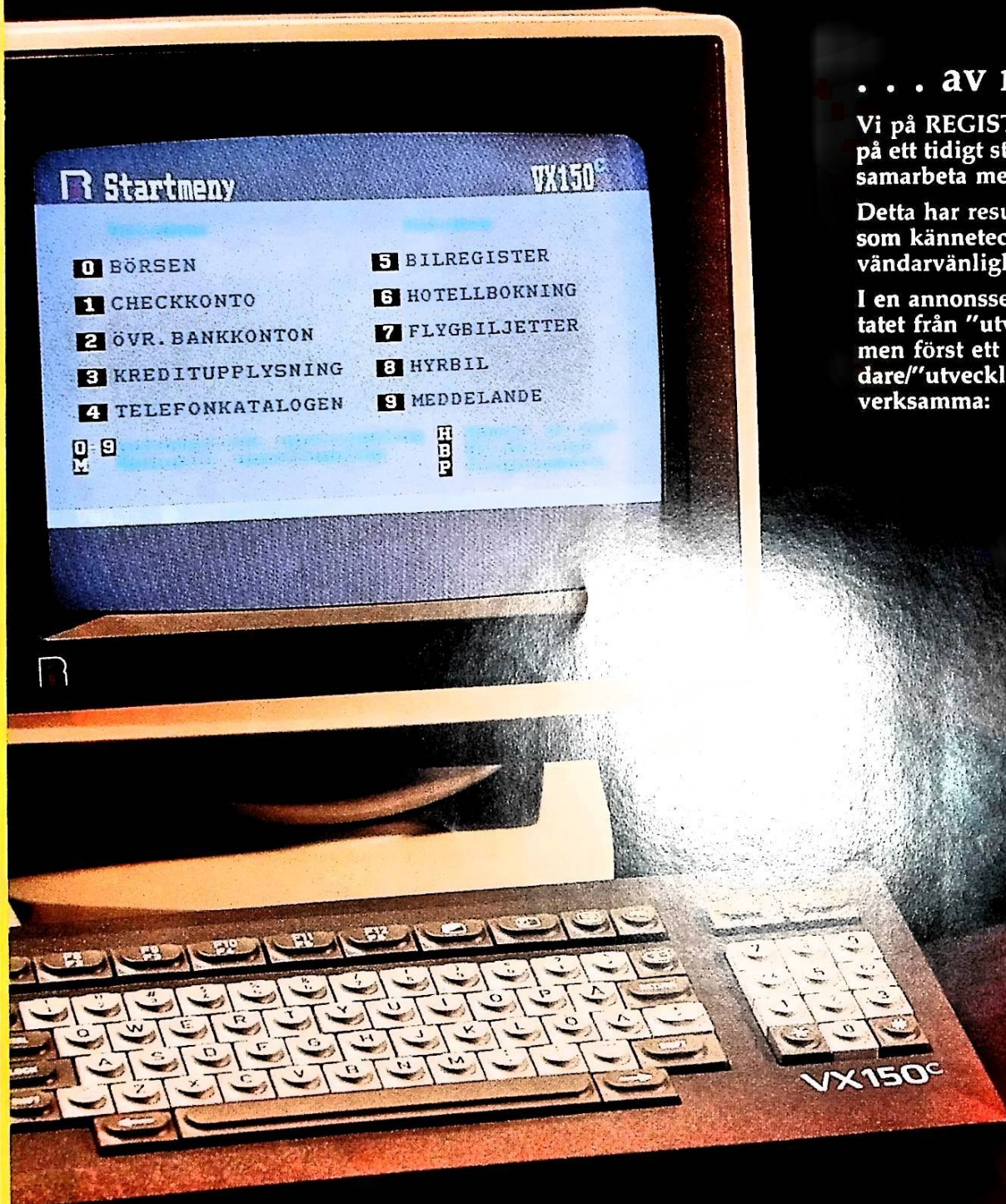
Rapporter från Databas 88

Mediavärlden och videotex

Aramis – miljödatabaser

Made in Sweden . . .

Bilden visar VX150C. Vår avancerade Cept-terminal. Den liksom samtliga produkter i vårt sortiment marknadsförs i Sverige av:

AU-SYSTEM TELEDATORER AB
Ostmastargrand 10
121 73 JOHANNESHOV
Tel 08-726 77 70

REGISTRATOR INDUSTRI AB
Grasdalsgatan 5A
Box 2189
650 02 KARLSTAD
Tel 46-(0) 54 16 10 20
Telefax 46-(0) 54 16 42 63

REGISTRATOR INDUSTRI A/S
Carl Kjelsensvei 23,
Postboks 72. Tåsen 0801
OSLO 8, Norge
Tel 47-(0) 2 23 65 00
Telefax 47-(0) 2 183495

REGISTRATOR INDUSTRIE
80, High Street
Egham, Surrey TW20 9HE
England
Tel 44-(0) 784 39411
Telefax 44-(0) 784 39414

. . . av nordiska föräldrar

Vi på REGISTRATOR INDUSTRI AB förklarar oss på ett tidigt stadium vikten av att lyssna på våra kunder och samarbeta med kunder och användare.

Detta har resulterat i den populära VX-serien som kännetecknas bl a av kompakt och användarvänlighet.

I en annonserie kommer vi att redovisa resultatet från "utvecklingsavdelningens" arbete men först ett axplock ur listan på våra anslutna kunder/"utvecklare" på de marknader vi idag är verksamma:

SVERIGE

AU-System Teledatorer AB
Svenska Telebild AB
SAC - Sparbankernas inköpscentral
PK-Banken
Svenska Handelsbanken
SE-Banken
Wermlandsbanken
Götabanken
Ford Motor Company AB
V A G Svenska AB
Philipsons
Elanders Videotex
TDU, Örebro
Televerket
IBM
SAF, Svenska Arbetsgivareförbundet
Föreningen
m fl

NORGE

Kreditkassen, Oslo
Norsk A/S Philips
Return A/S, Oslo
IBM, Norge
TBK, Oslo
TD-Finans, Oslo
Sunnmørsbanken, Ålesund
Ford Motor Norge A/S, Oslo
Yamaha Motor Norge A/S,
Landsbanken, Oslo
Televerket
Star Tour
Borregard industrier
Tiedemans Tobaksfabrikke
m fl

DANMARK OCH ENGLAND

Belle Systems A/S
Teleinformatik AS
Københavnns Telefon
Ford Motor Danmark A/S
EMI Business Communicat
Nat West Bank, England
Horizon Holidays Ltd, Eng
m fl

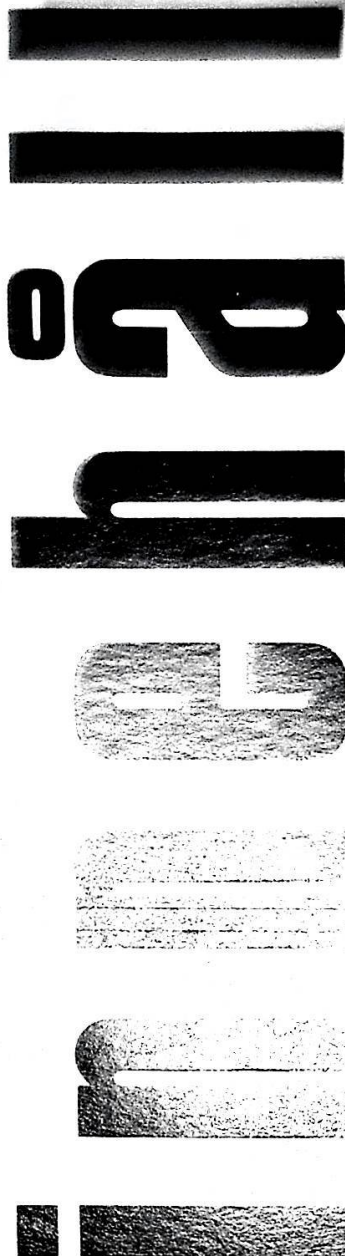
Välkomnen till nya Visionen!

Tidningen Visionen har bytt redaktion och layout. Vi vill göra en tidning som ger både nybörjare och erfarna användare utbyte. Videotex är okänt för många och tidningen ger utrymme för en bred bevakning. Nu har vi lyft fram två branscher på stark tillväxt i videotex, mediaområdet och samhällsinformationen. Vårens två stora händelser, övergången till det nya IBM-systemet och mässan Databas 88 redovisas också. Inför fortsättningen vill vi bara säga att vår ambition är att ge användarna begriplig vägledning och aktuell nyhetsinformation.

I nästa nummer kommer den gula katalogdelen tillbaka. Vilken vi p.g.a övergången till det nya systemet måste utelämnas i detta nummer.

Till sist ber vi alla i branschen notera redaktionens nya adress. Vi ser fram emot att få mängder av nyhetstips och artikelideer från läsare och branschföretag.

Stefan Bengtsson
Redaktör

Det nya videotex-systemet

Underlättar för många

1

Små men viktiga förändringar

6

Snabbare uppkoppling med Datex 2400

8

Mediavärlden och videotex

Enter-Media nyhet för reklamfolk

10

Mycket om media i TDU och Data-Arkiv

12

Vad är videotex?

14

Aramis – allt om miljön

16

"Databas 88" i bilder

18

Snabb tillväxt bland pc-användare

22

Grammotex-databas för skivhandeln

24

Videotex i världen England först men Frankrike störst

26

Vad kan vi lära av Frankrike?

30

Enkelheten ingen begränsning

32

Televerkets tidning om videotex nr 1 1988

Ansvarig utgivare: Torsten Olofson, Televerkets Katalog och Teletjänster, Box 922, 391 29 Kalmar.

Tel 0480-897 00.

Videotex 48 95 00 60.

Redaktion och layout: Prospectus ab, Gamla Brogatan 32, 111 20 Stockholm. Tel 08-20 33 60.

Fax 08-723 04 36.

Videotex 80 77 37 70.

Annonser: Teleannons AB, Carl von Schotings, Box 521, 162 15 Vällingby.

Tel 08-759 92 00.

Videotex 80 89 01 01.

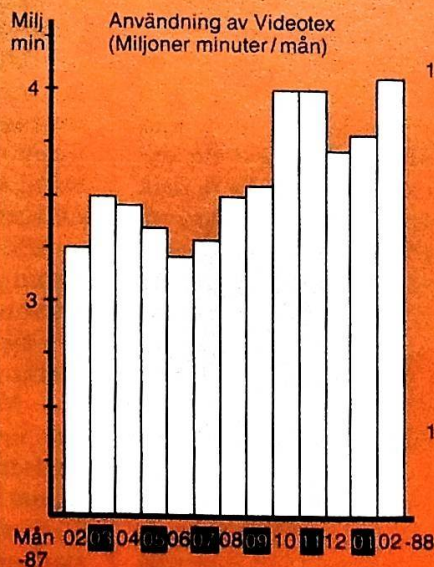
Tryck: Barometerns Civiltryckeri, Kalmar.

Uppplaga: 30 000 ex

ISSN 0282-0781

S T A T I S T I K

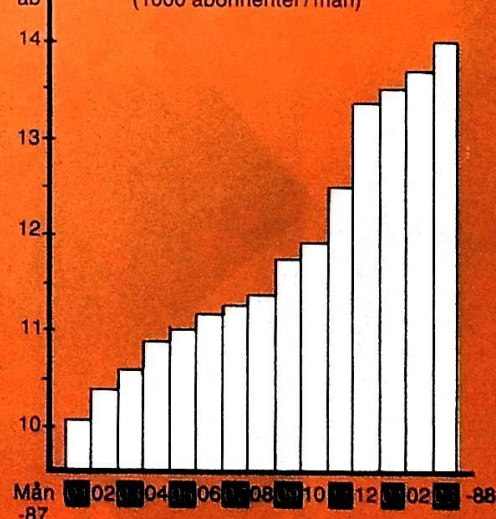
Användning av Videotex (Miljoner minuter / mån)

Milj 1000 min/ab

1987	mån	1988	mån
Jan	2.3	Jan	3.6
Feb	2.5	Feb	4.2
Mar	3.0		
Apr	2.9		
Maj	2.7		
Jun	2.4		
Jul	2.6		
Aug	3.0		
Sep	3.2		
Okt	4.0		
Nov	4.0		
Dec	3.4		

Användare i Videotex (1000 abonnenter / mån)

Nytt system underlättar för många

Den första april bytte Televerket över en natt det datorsystem som utgör grunden i Videotex. Det nya systemet har levererats av IBM och har betydligt större kapacitet än det nuvarande systemet. Det är mer driftsäkert och är dessutom utformat på ett sätt som gör det lättare för nya datorer och videotextsystem att ansluta sig till Videotex.

Antalet videotexanvändare har kontinuerligt ökat under senare år och mycket mer än de ca 14 000 abonnenter som finns idag klarade inte det tidigare videotextsystemet. Med anledning av detta tecknade Televerket redan 1985 ett kontrakt med IBM för leverans av ett nytt datorsystem.

IBM-systemet bygger på det system som IBM utvecklat för den västtyska marknaden, BTX (Bildschirmtext) som ger inte bara möjlighet till snabbt fler abonnenter utan också mer driftsäkerhet. Detta innebär att det är lättare att ansluta stationer, en i Stockholm och två i Göteborg. Skillnaden är att dessa nu kan kommunicera med externa datorer oberoende av varandra.

– Abonnenterna får tillgång till 98 procent av informationen även om kommunikationen är bruten mellan våra stationer och styrcentralen. Varje station har nämligen all information lagrad och kan kommunicera direkt med de externa datorerna, säger Karl-Erik Olofsson, som är projektleddare på Televerkets Videotextjänst.

Idag är exempelvis bilregistret i Örebro kopplat till videotextdatorn i Göteborg. En abonnent som sitter i Uppsala kopplas upp mot datorn i Stockholm, som i sin tur kommunicerar med den i Göteborg. Fungerar inte detta så går det alltså inte att nå informationen i databasen. Ett problem som nu är löst i och med den nya uppbyggnaden.

Grunden i det nya systemet är en styrcentral i Göteborg, som kontrollerar stationerna i Göteborg och Stockholm. I styrcentralen finns två stordatorer för hantering av den totala bilddatabasen och administrationen. I den administrativa datorn finns alla uppgifter om abonnenterna och externdatoranslutningarna. Ett antal, speciella nätverksdatorer i styrcentralen, ombesörjer sedan kommunikationen till de bågstationerna.

Samma typ av nätverksdatorer finns också ute på stationerna och används där som databasdatorer, linjedatorer, gatewaydatorer och en servicedator. Linjedatorerna används för kommunikationen med Cept- och Pres-terterminaler och gatewaydatorerna för uppkoppling mot externa datorer över Datapaknätet.

Antalet videotextstationer är inte begränsat till två, utan kan byggas ut till 99 stycken. Televerket kan därför utöka kapaciteten kontinuerligt efterhand som fler abonnenter tillkommer.

– Vi har en framförhållning på cirka ett år. Vid starten klarar systemet över 20 000 abonnenter, men kan uppgraderas för att klara mer än 300 000. Att komplettera en station tar inte mer än tre till sex månader, säger Karl-Erik Olofsson.

Under hösten och vintern har Televerket kontinuerligt arbetat med förberedelser för övergången. Televerkets personal har utbildats för att kunna klara av alla de situationer och eventuella problem, som kan uppstå i framtiden. Det rör sig idag om ett fyrtiotal anställda, men det är ett antal som kommer att öka.

Alla abonnenter kommer i fortsättningen att ha ett speciellt entrénnummer. Registrering och avisering av detta har varit och är fortfarande ett drygt arbete.

– Vi har tio till femton personer engagerade i entrénnummerregistreringen och kommer nu att börja avisera kunderna, säger Lisbeth Fransson, som är marknadsansvarig för Videotexttjänsten.

För abonnenterna blir förändringarna dock inte så stora och förberedelserna på detta område består därför mest i framtagandet av nytt instruktionsmateriel. Däremot har de anslutna datorerna/databaserna varit tvungna att anpassa sin kommunikation till systemet.

– Upp till nittio procent av bilderna kan komma från externa databaser och det är naturligtvis viktigt att kommunikationen med dem fungerar. Alla databasägare är dock klara med sina anpassningar, så abonnenterna kommer direkt att få tillgång till samma information som tidigare, säger Karl-Erik Olofsson.

IBM-systemets uppbyggnad kommer att göra det lättare för nya databasägare att ansluta sig till Videotex. Nya kommunikationsprotokoll möjliggör anslutning av i stort sett vilken dator som helst. Redan nu har ett flertal företag visat sitt intresse och tester pågår för fullt.

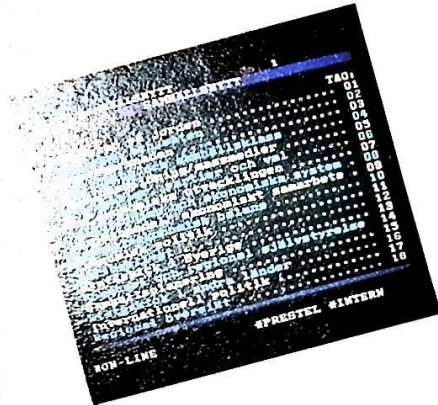
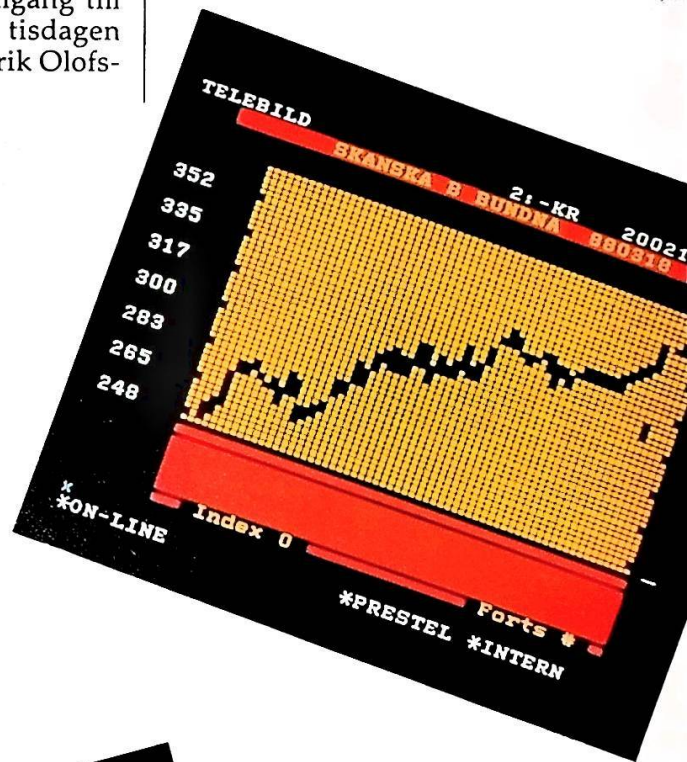
Bland de företag som kör sina system finns Volvo Penta, TDL, Televerket Radio, ABC och IBM. Volvo Penta har ett ordersystem för reservdelar, som vänder sig till företagets återförsäljare, TDL, som står för Transport Data Link, lägger in sin databas som består av uppgifter och flaggningslistor över transporter av farligt gods.

Televerket Radio ansluter personsökarsystemet Minicall-Text, vilket innebär att meddelanden till personsökaren kommer att kunna skrivas via Videotex. En flygdatabas med tidtabeller och priser under Resevisionen läggs in av ABC och genom att IBM själva ansluter sig får användarna tillgång till deras videotextservice, som bland annat omfattar Tarkett, Ford Motor Company, möbelkedjan MIO och Shell.

Overgången sker alltså den första april och Televerket har med avsikt valt just påskhelgen. Trafiken på Videotex är då naturligtvis betydligt lägre än

vanligt, vilket innebär att få abonnenter drabbas av eventuella problem vid omkopplingen.

– Allt är mycket noga förberett och vi garanterar full tillgång till systemet från och med tisdagen den 5 april, säger Karl-Erik Olofsson. ■

Påskgodis till videotexanvändare. Större kapacitet och driftsäkerhet är några fördelar med nya systemet.

Små men viktiga förändringar i nya Videotextsystemet

I och med att Televerket nu tagit sitt nya videotextsystem i drift den första april, blir det vissa förändringar för användarna. Bland dessa märks främst uppdelningen i abonnent och medabonnet, nytt påloggningsförfarande med entrénummer, fler personliga snabbval samt förbättrad ordsökning.

■ När den första april kommer alla videotextanvändare att delas upp i abonnenter och medabonnetter. Den här förändringen innebär att en användare själv kan registrera en medabonnet, som får full tillgång till videotexttjänsterna. Alla kostnader påförs abonnentens räkning och specificeras för varje ansluten medabonnet.

Genom att användaren själv ansluter sina medabonnetter öppnas möjligheten att låna ut sitt abonnentnummer till tillfälliga användare. Kontrollen av detta användande blir mycket god genom att det går att sätta spärar och varningsnivåer samt att spär-

ra kontot helt. I det senare fallet kan inte medabonnetten dra på sig några som helst kostnader förutom tidskostnaden.

Fickpengar

Vidare kan kontroll ske genom att ge medabonnetten tillgång till slutna användargrupper först efter överenskommelse med informationslämnarna. För att en medabonnet skall kunna söka information i databaser inom vissa kostnadsramar kan han eller hon tilldelas något som Telever-

ket påpassligt har döpt till Fickpengar. Det går alltså att registrera ett visst belopp som står till medabonnetten förfogande i systemet.

Medabonnetttjänsten blir betydligt billigare än alternativet nytt abonnentnummer och dessutom lätt att lägga in. Först går man till guiden och väljer där alternativ sju för att komma in i *Funktioner*. Därifrån går man in i

Medabonnet administration och anger där sitt sessionslösenord. Har man inte angivit ett speciellt sådant tidigare motsvaras det av det vanliga lösenordet.

När lösenordet angivits väljer man *Skapa medabonnet* och fyller därefter i den speciella blankett som visas på skärmen. Som avslutning skrivs lösenordet in igen och därefter är registreringen avslutad.

Entrénummer

Påloggningsförfarandet blir lite annorlunda i det nya systemet och kommer att förbättra skyddet mot obehörigt användande. Televerket håller för närvarande på att fördela och registrera nya nummer för påloggning och dessa kommer att aviseras till nuvarande användare under mars månad.

Det nya påloggningsnumret kallas Entrénummer och består av nio siffror. Det anges direkt vid första bilden och skall naturligtvis hållas hemligt av användaren.

Efter det att Entrénumret angivits kommer användarens videotextnummer automatiskt upp i bilden. Är användaren en medabonnet skall detta anges på ett särskilt fält i denna bild. Dessa har ett nummer som tilldelats av abonnent vid registreringen. En abonnent hoppar över detta fält med #.

Därefter anges det personliga lösenordet, vilket skall bestå av fyra till åtta alfanumeriska tecken. Alltså en valfri kombination av siffror och bokstäver.

Vissa användare, som valt att ha automatpåloggning av sina terminaler, måste nu naturligtvis programmera om dessa för att få in det nya Entrénumret. Instruktioner om hur detta går till finns i instruktionerna för terminalen, eller så kan leverantörerna ge information om detta.

Tio personliga snabbval

Många användare söker vissa bilder oftare och är därför betjänta av möjligheten till snabbval. En knapptryckning leder direkt in i den bild eller tjänst som användaren ofta vill arbeta med. Tidigare har det endast gått att ha ett sådant snabbval, men i det

nya systemer kommer denna typ av personliga snabbval att utökas till hela tio tecken. Möjligheten finns nu att skapa en personlig snabbvals meny.

Aven här är registreringsförfarandet enkelt och börjar med valet av *Funktioner* från guiden. Därifrån går man in i *Andra personlig meny*, fyller i de bildnummer som skall ingå samt benämningen på sidan i den personliga menyn. Registreringen avslutas och bekräftas med .

Kombination av sökord

Genom att skriva sökord går det att hitta information i Videotex utan att ange bildnummer. Nu utökas möjligheterna till sådan sökning i och med att en kombination av två sökord kan användas. På så sätt undviker man sökproblemet som uppstår ifall fler informationslämnare använder sig av samma sökord.

Den utökade sökningen kan utföras på två sätt. Skriver man **VICTOR DATORER#* visas den bild som har både Victor och Datorer som sökord. Systemet uppfattar det här som två sökord, eftersom det finns ett mellanslag mellan orden. På detta sätt söker man om man vet vilken bild som skall visas och att sökorden finns. Ett sökord kan inte innehålla fler än femton tecken.

Vet man däremot inte om det finns information om det som söks skriver man **VICTOR#*. En lista visas nu på alla tjänster som har VICTOR som sökord. Om man därefter skriver */DATORER #* får man upp en förteckning över de tjänster som har både VICTOR och DATORER som sökord.

Uppdelningen i abonnent och medabonnet, nytt påloggningsförfarande med entrénummer, fler personliga snabbval samt förbättrad ordsökning är alltså några av de förbättringar som det nya systemet innehåller.

Meddelandetjänst och personlig brevlåda

Detta är dock inte allt. Meddelandetjänsten har hittills inte varit någon av de mer utnyttjade tjänsterna. På Televerket tror man att det kommer att förändras i och med att denna tjänst nu förenk-

las.

Det kommer att bli betydligt snabbare än tidigare att sända och ta emot meddelanden. Dessa kan vara en sida långa eller också bestå av videotextkort. Om det finns meddelanden att hämta visas detta, precis som tidigare, när man går in i Videotex.

Om medabonnenter har registrerats så kan dessa ha personliga brevlådor. Det innebär att man direkt kan adressera meddelanden till rätt användare och slipper problemet med en gemensam

brevlåda, där det inte går att se vem meddelandet är sänt till, innan man får upp meddelandet.

Användargrupper

Tidigare kunde en användare bara vara med i ett begränsat antal användargrupper. Från och med den första april kommer det inte att finnas några tekniska hinder för hur många användargrupper en abonnent kan vara med i. Det är bara den som äger informationen som kan sätta sådana begränsningar. ■

Fyrhändigt tangentbord för videotex? Nej men i nya systemet kan du lägga in en medabonnet.

Snabbare uppkoppling med Datex 2400

Televerkets speciella nät för datakommunikation är alternativet för dem som behöver snabb och säker uppkoppling av Videotex. Med nya Datex 2400 sker överföringen med dubbla hastigheter mot tidigare och kan därmed vara till stor hjälp för exempelvis abonnenter, som använder Videotex i kundsituationer.

Televerkets datexnät ger en snabbare och säkrare uppkoppling av Videotex, jämfört med traditionell kommunikation över telenätet. Kvaliteten på överföringen blir också betydligt bättre och man undviker riskerna för att tecken försvinner eller byts ut. Detta beror på att Datexnätet innehåller en mängd funktioner som styr överföringen. Utrustningen är dubblerad, felundersökningen är automatiserad och antalet bitfel blir därför mycket få.

Överföring via Datex kan göras i två hastigheter, 1200 eller 2400 bps (tecken per sekund). Datex 2400, som introducerats under första kvartalet i år, ger dubbelt så snabb överföring jämfört med Datex 1200. För vissa användare kan detta vara betydelsefullt.

– Jag kan tänka mig att de abonnenter, som använder Videotex i kundsituationer, kommer att ha fördelar av Datex 2400. Sökning i register och kataloger går så pass mycket fortare att kunden inte upplever momentet

som tidsödande, säger Lisbet Fransson, som är marknadsansvarig för Televerkets Videotextjänst.

Datex 2400 är en stor tillgång när överföring skall göras av bilder med mycket grafik. Denna grafik byggs upp av många tecken och det kan därför ta lite tid när en sådan bild skall överföras. Även vid uppdatering av bilder har man fördel av den snabbare överföringshastigheten.

Anslutning till Datex görs med en speciell DCE-enhet (Data Circuit Terminating Equipment) och via gränssnittet V24 där en DCE-V ansluts. Blaupunkt DC36, Salora 4100 och Infratex är exempel på terminaler som kan anslutas via Datex. Naturligtvis går det också att ansluta persondatorer med programvara för Videotex.

Uppkoppling sker på några sekunder och kan dessutom ytterligare snabbas på genom tilläggstjänsten "Direktanrop". Uppkoppling görs då direkt vid första knapptryckningen på DCE-enheten. De som använder persondatorer kan också använda sig av DCE-X-enhet och uppkoppling via X.21-gränssnitt och får då tillgång till automatisk uppringning. För detta krävs dock en speciell programvara samt ett tillsatskort i persondatorn.

Med Datex kan man också kommunicera med Telex, Teletex och Datapak. En investering i en datexledning kan därför även vara till nytta för tjänster vid sidan om Videotex. Med hjälp av Datex kan alltså ett företag minska kostnaderna genom att kombinera ett antal olika kommunikationstjänster. För många kan också tidsvinsten vid snabb överföring innebära kostnadsbesparingar.

Att ansluta sig till datexnätet kostar 2250 kronor och kvartalsavgiften är 1200 kronor. Till detta kommer kostnaden för DCE-enhet samt eventuella tilläggstjänster. För datexanslutning till videotex debiteras ingen extra trafikavgift.

Sär Nu

För dig som
fax finns i
läggsabon
TLX Special
stora sändni
(Tag * TLX#
TLX Special k
per år. Införanc
katalogen ingår

data vision

Box 521
162 15 VÄLLINGBY
Telefon 08-759 92 00
Videotexnummer 8057929

Sänd telex och fax direkt i Videotex!

Gör så här:

- 1 Tag sökord * TLX#
- 2 Välj telex eller telefax
- 3 Skriv mottagarens telex-/fax-nummer.
- 4 Skriv in texten och sänd. Klart!
Du får kvittens inom 10 minuter.
Avgiften kommer på din videotex-räkning.

Öppet för
alla videotexabonnenter
dygnet runt.
Inom Sverige och utrikes.

TA EMOT TELEX

Avsändaren sänder till telex:
17985 datavis
och börjar texten med:
ATT: VTX xxxxxxxx
ditt videotexnummer
Inkommande telex lagras utan
kostnad i brevlådan, tag *8#

TAG SÖKORD * TLX

Har du ofta telex/telefax? finns TLX Special!

Om du ofta sänder telex eller telefax, är ett tillägg till ditt abonnemang för storanvändare. Det ger ekonomi även vid stora volymer via Videotex. Se prislista. Kostnad 3.000,- plus moms i telex- och telefax-avgifter.

**VIDEOTEXPROGRAM
TILL PC VÅRT 700,-
INGÅR I TLX SPECIAL**

TLX Special ingår ett Videotex-program med inbyggd ordbehandling med ett flertal finesser. Du behöver inte vara uppkopplad mot Videotex när du skriver in din text. Du kan lokalt ändra, spara och printa innan du loggar på. Programmet klarar autouppringning, s.k. IL-editor, och har snabbvalsfunktion och komplett

Ja, jag/vi sänder ofta telex/telefax och vill ha ett tillägsabonnemang "TLX Special". Sänd mig avtal för påskrift samt programvaran till TLX Special.

Namn _____
Företag _____
Adress _____
Postadress _____
Telefon _____
Videotexnummer _____

Frankeras ej
Datavision
betalar
portot

datavision
Svarspost

Kundnummer 1995 0005
162 01 VÄLLINBY

Snabbare uppkoppling med Datex 2400

Televerkets speciella nät för datakommunikation är alternativet för dem som behöver snabb och säker uppkoppling av Videotex. Med nya Datex 2400 sker överföringen med dubbla hastigheten mot tidigare och kan därmed vara till stor hjälp för exempelvis abonnenter, som använder Videotex i kundsituationer.

Televerkets datexnät ger en snabbare och säkrare uppkoppling av Videotex, jämfört med traditionell kommunikation över telenätet. Kvaliteten på överföringen blir också betydligt bättre och man undviker riskerna för att tecken försvinner eller byts ut. Detta beror på att Datexnätet innehåller en mängd funktioner som styr överföringen. Utrustningen är dubblerad, nätet övervakas kontinuerligt, felundersökningen är automatiserad och antalet bitfel blir därför mycket få.

Överföring via Datex kan göras i två hastigheter, 1 200 eller 2 400 bps (tecken per sekund). Datex 2400, som introducerats under första kvartalet i år, ger dubbelt så snabb överföring jämfört med Datex 1200. För vissa användare kan detta vara betydelsefullt.

– Jag kan tänka mig att de abonnenter, som använder Videotex i kundsituationer, kommer att ha fördelar av Datex 2400. Sökning i register och kataloger går så pass mycket fortare att kunden inte upplever momentet

DCE – anslutningsenhet för Datex 2400.

som tidsförbrukande, säger Lisbeth Fransson. Detta är marknadsansvarig för Televerkets Videotextjänst.

Datex 2400 är en stor tillgång när överföring skall göras av bilder med mycket grafik. Denna grafik byggs upp av många tecken och det kan därför ta lite tid när en sådan bild skall överföras. Även vid uppdatering av bilder har man fördel av den snabbare överföringshastigheten.

Anslutning till Datex görs med en speciell DCE-enhet (Data Circuit Terminating Equipment) och via gränssnittet V24 där en DCE-V ansluts. Blaupunkt DC36, Salora 4100 och Infracore är exempel på terminaler som kan anslutas via Datex. Naturligtvis går det också att ansluta persondatorer med programvara för Videotex.

Uppkoppling sker på några sekunder och kan dessutom ytterligare snabbas på genom tilläggstjänsten "Direktanrop". Uppkoppling görs då direkt vid första knapptryckningen på DCE-enheten. De som använder persondatorer kan också använda sig av DCE-X-enhet och uppkoppling via X.21-gränssnitt och får då tillgång till automatisk uppringning. För detta krävs dock en speciell programvara samt ett tillsatskort i persondatorn.

Med Datex kan man också kommunicera med Telex, Teletex och Datapak. En investering i en datexledning kan därför även vara till nytta för tjänster vid sidan om Videotex. Med hjälp av Datex kan alltså ett företag minska kostnaderna genom att kombinera ett antal olika kommunikationstjänster. För många kan också tidsvinsten vid snabb överföring innebära kostnadsbesparingar.

Att ansluta sig till datexnätet kostar 2 250 kronor och kvartalsavgiften är 1 200 kronor. Till detta kommer kostnaden för DCE-enhet samt eventuella tilläggstjänster. För datexanslutning till videotex debiteras ingen extra trafikavgift.

Sänd telex och fax direkt i Videotex!

Gör så här:

- 1 Tag sökord * TLX #
- 2 Välj telex eller telefax
- 3 Skriv mottagarens telex-/fax-nummer.
- 4 Skriv in texten och sänd. Klart!
Du får kvittens inom 10 minuter.
Avgiften kommer på din videotex-
räkning.

Öppet för
alla videotexabonnenter
dygnet runt.
Inom Sverige och utrikes.

TA EMOT TELEX

Avsändaren sänder till telex:

17985 datavi s

och börjar texten med:

ATT: VTX xxxxxxxx

ditt videotexnummer ↓

Inkommande telex lagras utan
kostnad i brevlådan, tag * 8 #

TAG SÖKORD * TLX

Sänder du ofta telex/telefax? Nu finns TLX Special!

För dig som ofta sänder telex eller telefax finns nu även TLX Special, ett tilläggsabonnemang för storanvändare. TLX Special ger ekonomi även vid stora sändningsvolymerna via Videotex. (Tag * TLX # för prislista). TLX Special kostar 3.000:- per år. Införande i telexkatalogen ingår.

**VIDEOTEXPROGRAM
TILL PC VÅRT 700:-
INGÅR I TLX SPECIAL**

I TLX Special ingår ett Videotex-program med inbyggd ordbehandlare med ett flertal finesser.

Du behöver t.ex inte vara uppkopplad mot Videotex när du skriver in din text. Du kan lokalt ändra, spara och printa innan du loggar på.

Programmet klarar autouppringning, har snabbvalsfunktion och komplett s.k II-editor.

datavision

Box 521

162 15 VÄLLINGBY

Telefon 08-759 92 00

Videotexnummer 80579293-1

Ja, jag/vi sänder ofta telex/telefax och vill ha ett tilläggsabonnemang "TLX Special". Sänd mig avtal för påskrift samt programvaran till TLX Special.

Namn _____

Företag _____

Adress _____

Postadress _____

Telefon _____

Videotexnummer _____

Frankeras ej
Datavision
betalar
portot

datavision

Svarspost

Kundnummer 1995 0005
162 01 VÄLLINBY

Enter-Media från Inter-Media. Irene Sangemark, projektansvarig. Björn Beigler, VD.

Reklambranschen inför elektronisk revolution:

Mediainformation och annonsbokning med videotex

Aktuell annonsbokningsinformation via videotex erbjuder landets största annonsförmedlare Inter-Media nu sina kunder. Videotextsystemet Enter-Media innehåller allt som behövs för att planera och beställa annonser.

Annonsförmedling har många stordriftsfördelar och Inter-Medias verksamhet bygger i stor utsträckning på användning av datorer. Ett omfattande ADB-sys-

tem har byggts upp för att underlätta arbetet. Beställning, fakturering, bokföring med mera är naturligtvis datoriserat.

Informationsbank på data

Vidare har en stor kunskapsbank med alla data om tidningar, TV, direktreklam och andra media byggts upp. Nu kan detta datorstöd även komma Inter-Medias kunder till del. Via det nya videotextsystemet kan man få tillgång till såväl mediaupplysningar som egen ekonomisk statistik och information om beordringsläget.

Alla kunder har möjlighet att gå in och söka i mediaregistret. I databasen finns uppgifter om upplagor, spridningsområden, adresser, annonspriser m m, dvs i princip de uppgifter som behövs för en beställning av annonsutrymme.

Det finns fyra huvudfunktio-

ner i systemet. Alla som tecknar abonnemang på Enter-Media kan se på Mediadatabasen. Databasen med information om respektive kund är naturligtvis bara tillgänglig för den som informationen avser. Inbyggda säkerhetspärar gör det absolut omöjligt att spionera på andras bokningar och ekonomiska siffror.

Vidare finns det en särskild nyhetsdel i systemet. Där visas aktuella branschnyheter kring evenemang, mässor, specialerbjudanden med mera. Ett exempel på denna typ av nyheter är "överblivet" annonsutrymme som finns till försäljning med rabatt på kort varsel. Meddelandeöverföringen gör systemet till ett hjälpmedel för bokning av annonser. En beställning eller annat meddelande till kontaktpersonen på Inter-Media kan knappas in

BÖRS- & OPTIONS KURSER

kontinuerligt hela dagen!

- Minut för minut börs- och optionskurser från Stockholms Fondbörs, OM och SOFE.
- Dagligen köp- och säljsignaler enligt P&F-metoden, Line & Bar och Elliotts vågteori.
- Kursutvecklingen på världsbörserna.
- Före kl 16, tendensen från Dow Jones i New York.
- Bedömningar från Financial Times.
- Noteringar för guld, silver, valuta m m.

DIN PC BLIR LÄTT BÖRSTERMINAL!

Med din PC går du direkt in i vår databas. Allt du behöver är ett modem, ett videotextprogram och abonnemang på Aktievisionen.

RING 08-11 35 45 SÅ FÅR DU VETA MERA!

Aktievisionen

Datavägen 17 B, 436 32 Askim

Slå * 4444 #
(5 fyrtor)

och skickas iväg.

– Enter-Media innehåller i grunden inga nya tjänster men är ett sätt att utveckla kontaktvägarna till våra kunder, sammanfattar Björn Beigler, VD för Inter-Media.

Service för kunderna

Främsta fördelen med videotext är den ögonblickliga tillgången till färsk information. Frågor som när och till vilken kostnad samt i vilka media annonser är bokade, besvaras med några knapptryckningar. Utfallet för den del av året som redan gått kan också studeras. Hittills har det varit mycket pappersarbete i annons- hanteringen med utskick av uppdateringar, förändringar etc.

– Nu kan vi uppdatera kunduppgifterna varje natt.

Den fasta avgiften för att abonnera på Enter-Media blir några tusenlappar per år. Bildavgift tillkommer för viss information.

– Vi körde igång under februari månad med ett antal pilot-

kunder, säger Irene Sangemark som är projektansvarig inom Inter-Media.

Enter-Media är avsett för reklambyråer och större annonsörer. I kunddatabasen presenteras all information per kostnadsställe. Man kan ta fram uppgifter på hur mycket annonsutrymme som beställts i en viss tidning och när införandet är planerat.

– Vi hoppas att ett hundratal av våra kunder ska bli abonnenter i år, säger Irene Sangemark.

– Det finns ytterligare ett argument som talar för videotext. Hos många företag står det redan en eller flera terminaler. Via videotext kan man också få mycket annan information som är intressant för reklambranschen och annonsörerna. Reklambranschen står på många sätt inför en elektronisk revolution såväl vad gäller produktion som administration.

Affärsresenärens nya handlingsfrihet.

Med RESA ON LINE har vi skapat ett helt nytt snabbbokningssystem som spar tid, pengar och ger dig många nya möjligheter.

Direkt på en bildskärm kan du DYGNET RUNT boka plats på flyg, beställa hotellrum och hyrbilar. Det finns alltid aktuell information om priser, tider, visumbestämmelser m.m.

RESA ON LINE är till för dig som arbetar inom ett företag eller en organisation med intensivt resande och höga krav på aktuell och lättillgänglig information.

Tag kontakt med närmaste kontor så ska vi visa hur du kan RESA ON LINE. Vi lovar att du kommer att bli glatt överraskad.

Nyman & Schultz
Affärsresebyrån

RESESPESIALISTERNA

Mycket Om media

Informatörer, reklam-, pr- och marknads konsulter har mycket att hämta i videotex. Många menar att dessa branscher kommer att vara bland de mest snabbväxande på användarsidan under de kommande åren. Orsakerna är lätta att se. Konsultbranscherna behöver allt snabbare och mer specialiserad information. Timarvodena kräver effektivitet och ett sätt att spara tid är att göra faktainsamlingen både snabbare och mer aktuell.

TDU Teledata är ett av de företag som erbjuder mycket av värde för media-branscherna. Inte så märkligt kanske med hänsyn till att företaget ägs av tidningar, och därför också naturligt får ett inflöde av information till databaserna från olika massmedia.

Allt om pressen

Under rubriken Tidningsfakta finner man färsk information om tidningars och tidskrifters upplagor, spridning, annonspriser m m från Tidningsstatistik AB.

I Mediaväljaren kan annonsören eller informatören snabbt se vilka tidningar som läses på en viss ort, deras upplagor och hushållstäckning, ortens storlek i antal invånare och hushåll m m. Allmän information om kommunen som mandatfördelning, skatt, adresser, näringslivsnytt, lokala nyheter, hotellinformation, största arbetsställen, tidtabeller och annat som det annars kan

T D U 86 8951248		
A-region 49 Köping		
Inv: 48.3	Uppl.	Hush. täckn. %
Hush. 21.5		
Aftonbladet sönd	4.8	23
Aftonbladet vard	3.6	18
Bärgslagsbladet	15.1	70
Arboga Tidning	4.4	21
Dagens Nyheter sönd	2.9	11
Dagens Nyheter vard	1.1	5
Eskilstuna-Kuriren	0.7	3
Expressen sönd	5.2	26
Expressen vard	3.9	19
Folket Nord		1
Nerikes Allehanda	1.3	6
Svenska Dagbladet sönd		3
Svenska Dagbladet vard		3
Västmanlands Folkblad		3
Västmanlands Läns Tidn.	1.6	7
Västmanlands Nyheter	1.2	5
Sök resp. tidning med #tidningens namn#		
Ater meny 0 Fortsätt i		
21.10.87		
*ON-LINE	*PRESTEL	*INTERN

Tidningsstatistik är en av TDUs intressanta informationslämnare.

vara mycket tidsödande att skaffa fram.

Denna information kommer bland annat från Förenade Landsortstidningar och de lokaltidningar som står bakom TDU.

Nya media från GP

Media Info är en rubrik under vilken Göteborgs Posten ger nyheter i telegramform om nya media, satellit- och kabel-tv och videotex bla.

Allmänna nyheter, väder, ekonominyheter, sport m m levereras av TT, Aftenposten i Oslo, Nerikes Allehanda m fl tidningar. Här finns även regional information av andra slag kring näringsliv och kommuner.

Satsningen på nyheter och samhällsinformation har gjort att TDU blivit uppmärksammas inom skolan.

Bland annat i Örebro och Jönköping används databaserna i undervisningen i första hand för att bearbeta inrikes- och utrikesnyheter och hämta fakta om kommunen, länet och landet i samhällsorienterande ämnen.

BASUN Företagsregister

En annan databas hos TDU som marknadsförare kan ha intresse för är BASUN Företagsregister. Där kan man söka och få aktuella uppgifter om mer än 500 000 svenska företag och institutioner. BASUN innehåller allmänna uppgifter av typen person-/organisationsnummer, arbetsställennummer, uppgifter om juridisk form, namn och firma, post-, besöks- och verksamhetsadresser, län, kommun och geografiska koder, antal arbetsställen,

SCB BASUN 86 898317111		
Det finns möjlighet abonnera på regelbundna uttag ur registret eller att göra tillfälliga uttag vid behov.		
ORGANISATIONSNUMERSÄTTNING - snabbt och enkelt.		
AVISERINGAR till det egna registret t ex namn- och adressförändringar.		
STATISTIK för marknadsanalyser.		
URVALSDRAGNINGAR för kontakt med vissa typer av företag.		
LEVERANSSÄTT: Etiketter-Datalistor-ADB-media		
Ater meny 0 Broschyrbest 8 Bläddra 1		
5.8.87		
*ON-LINE	*PRESTEL	*INTERN

telefonnummer, bransch och branschkod och antal anställda i storleksklasser.

Registret kan användas för att hålla egna register uppdaterade, för att skapa aktuella kundregister, för att göra marknadsanalyser m m. Näringslivsplanering och analyser av näringslivet i en region är andra användningsområden.

SCB en av leverantörerna

BASUN får sina uppgifter från olika myndigheters register och från SCB:s datainsamlingar. BASUN bygger främst på Riksskatteverkets register över juridiska personer m fl som tilldelats organisationsnummer, Riksskatteverkets register med basuppgifter om företaget, Riksskatteverkets mervärdesskatteregister, arbetsgivarregister och övriga företagsskatteregister, Patentverkets bolagsregister, enkäter till SCB:s centrala företags- och arbetsställeregister och information från kommuner och andra registeranvändare. BASUN uppdateras 10 ggr per år.

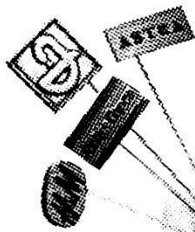
DataArkiv

DataArkiv inom Esselte-koncernen tillhör veterannerna inom databassökning i Sverige. Här finner man åtskilliga databaser med nyhets- och mediainriktning från såväl Sverige som utlandet. Artiklar från TT, Affärsvärlden, Ledarskap/Ekonomen, Svenska Dagbladet och ett stort antal utländska tidskrifter och pressarkiv.

Marknadsinformation och forskningsinformation finns även liksom en internationell databasguide. För de flesta svenska användare torde dock TT Nyhetsbanken, World Reporter med Financial Times, Guardian, Washington Post m m samt DR Direkt med DR-bolagens adresser vara av störst intresse.

Esseltes samordning av sina databaserade informations- och mediaföretag (Pressurklipp, DataArkiv, DR-Bolagen, Micromedia) är en viktig plattform för DataArkiv. ■

Vilka likheter har Svenska IBM med andra svenska företag?

Vår omsättning i Sverige är i samma storleksordning som Apoteksbolaget. (7.850 Mkr för IBM respektive 7.700 Mkr för Apoteksbolaget.)

Vi har i stort sett lika stor andel utlandsfakturering som Hennes & Mauritz. (46% respektive 50%.)

Vi investerar nästan lika mycket som Astra.

(530 Mkr respektive 570 Mkr.)

Och vi sysselsätter nästan lika många personer i Sverige som Atlas Copco. (4.377 personer respektive 4.407 personer.)

Trodde du det om IBM Svenska AB?

Uppgifterna gäller verksamhetsåret 1986 och kommer från Veckans Affärer.

TÄNKER FRAMÅT

Vad är Videotex?

Snabbkurs för nybörjare.

Del 1

Tänk dig att du var tvungen att ha en typ av telefon för att prata med företaget A en annan för att ringa till kund B och en tredje till leverantör C. Tänk dig vidare att kommunerna hade ett eget telefonnät som krävde särskilda telefoner och att du hade ytterligare en telefon för att prata med hemmet. Och inte nog med det, för att kunna ringa på de olika telefonerna på ditt skrivbord var du också tvungen att utföra olika procedurer med olika kommandon i varje system. Med denna liknelse inser vi lätt att telefonen med ett sådant system inte hade varit det arbetsbesparande redskap som det är.

Så ser det emellertid ut på datakommunikationsområdet. Terminalerna i ett datasystem kan i allmänhet

inte kommunicera med andra system och om det går att koppla sig till andra system så är det ofta komplicerat och kräver särskilda terminaler och rutiner. Videotex löser det här problemet genom att erbjuda ett nät där alla kan kommunicera med alla med enkla kommandon. Det enda som krävs är att man är läskunnig.

Videotex är en form av datakommunikation där en terminalanvändare var som helst i landet med hjälp av ett modem och en telefon kan kommunicera med olika datorsystem eller med andra terminalanvändare.

Men man kan se videotex från ett annat håll också. För den som vill erbjuda information till ett stort antal användare och bredda användningen tex av en intern databas innebär videotex en ny kommunikationskanal. Ja till och med en ny

marknad.

Tills vidare är Videotex i Sverige främst en tjänst för företagssektorn för att söka information i databaser. Register, tidtabeller, prislister, börskurser, uppslagsverk, kataloger, tidningsartiklar, vetenskapliga avhandlingar, statistisk information m m finns lagrat i ett stort antal Videotexdatabaser runt om i världen och via en terminal kan man när som helst och varifrån som helst hämta information ur dessa databaser och omedelbart ta fram den på skärm eller skrivare.

Genom videotex har man således skapat ett enkelt och gemensamt språk för alla terminalanvändare, en viktig förutsättning för effektiv kommunikation.

Terminalerna är relativt billiga, i sin enklaste form en modifierad tv, modem, telefonjack och tangentbord. Befintliga data-terminaler, tex persondatorer, kan lätt kompletteras

för videotex.

Många användare kan samtidigt använda samma förbindelse och således hämta samma information samtidigt.

Användaren väljer mellan olika alternativ eller söker sig fram direkt till bildsidan genom att slå ett nummer. För att användaren skall hitta rätt finns ett söksystem. Söksystemet innehåller också en katalog som gör att du kan orientera dig om vilken information som finns i videotex. Katalogen är indelad efter nyckelord och nyckelorden är sorterade efter ämnesområden.

När du som användare valt vilken information du vill söka kopplar Videotextjänsten upp dig mot rätt dator. För närvarande finns 24 olika externa datorer anslutna till Videotexnätet. Många av datorerna innehåller ofantliga mängder information från olika informationslämnare.

När du som användare avslutat samtalet med en dator kommer du in i söksystemet igen och kan söka dig fram till en ny skärmdator. Du märker inte växlingen mellan olika datorer utan upplever det som du hela tiden är uppkopplad mot en och samma dator.

Kan du prata med en så kan du prata med alla.

Här är några exempel på information som du kan nå via videotex: reseinformation, biljettbeställningar, ho-

Gula Tidningen

Gula Tidningen publicerar årligen c:a 1,7 miljoner gratis-annonser från privatpersoner som vill sälja-köpa-byta. Du som har tillgång till videotex kan nu skicka Dina annonser direkt till oss.

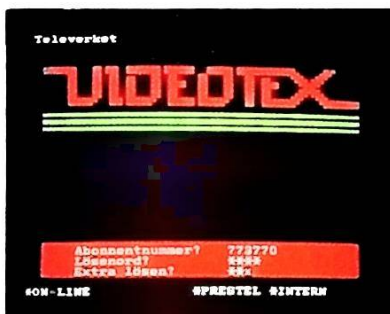
För direktval, tag * GULA TIDNINGEN #

tell- och restaurera kultur, ekonomi med börsinformation, nyheter, kreditupplysningar, valutor, rådgivning m m.

Jord- och skogsbruk, transporter, nyheter och information från offentliga verk och myndigheter, tex bilregistret, företagsregistret, fastighetsregistret, kreditupplysningar, offentlig statistik från SCB, alla Sveriges telefonkataloger, agrovisionen – information till lantbrukare – kommunal information m m är andra exempel.

En egenskap hos videotex är således att du har stora mängder information tillgänglig på ditt skrivbord, information som du annars

TELEBILD
Branchi: AFV:8 VERKSTÄDER 20003102101

Bolags	P/E	P/Ep	U/vp	U/vp	Bol
ALFA-LAVAL	12.8	12.8	8.8	30.0	37
ABEA A BU	12.0	12.0	12.7	25.8	227
ATLAS COP	9.3	9.1	12.7	22.1	26
AVESTA	14.0	10.8	12.0	22.1	226
BESAM	10.4	12.0	22.0	21.3	34
COMPENSTA	18.0	18.5	8.8	38.7	44
ELDD	12.3	10.5	12.8	21.0	33
ELECTROLYX	11.7	8.4	12.8	40.0	33
ESAB BU	12.3	12.8	12.8	33.0	24
FLÄKT	10.3	12.8	3.3	37.3	31
GARPHYTAN	10.7	12.0	10.7	24.2	42
Branchi	9.7	8.8	13.1	43.8	30
Marknad	12.8	15.8	10.3	32.7	30

#ON-LINE #PRETEL #INTERN

Aktievisionen 444411

Kop / salirekommendationer

uppdaterat:

01 P&F-tolkningar S H Ohman	9 mar
03 Ranking o Koprad Reminens	14 mar
06 Kop/saljsignaler P&F	18 mar
07 Optionsräktsvaridor Ohman	23 feb
05 Teckningsoptioner G Olsson	12 mar
10 Capinova premieservice	15 mar
11 Dagens Börsnyheter	14 mar
12 Intern. långtidsprognos	10 mar
13 Tekn.komment. T Berlin/ITCA	18 mar
14 Signalservice /DATAG	21 mar

Punkt 06 och 13 uppdateras dagligen, punkt 03, 09 o 14 varje måndag-övrige newsletter ca varannan vecka

Aktievisionen 00

#ON-LINE #PRETEL #INTERN

måste söka i svåråtkomliga register med komplicerade datakommandon, eller kanske över huvud taget inte hade kunnat komma åt.

Den andra egenskapen hos videotex är att informationen snabbt kan uppdateras. Så snart informationslämnaren har lagt in förändringar i sin databas så kan du som användare ha tillgång till den nya informationen. Det mest kända exemplet är förstas börsnoteringarna som uppdateras automatiskt från fondbörsen var 5:e minut. Ett annat talande exempel är telefonkatalogen där du med videotex har alla landets telefonnummer, såväl namn- som nummerupplysningar, aktuella medan du i telefonkatalogen kan ha ett år gamla uppgifter.

I nästa nummer av Visionen kommer vi tillbaka med mer grundläggande information om videotex för dig som är "nybörjare".

Hela branschen i samma dator!

Från leverantör till återförsäljare

Grammofonbranschen är ett exempel på en bransch, bestående av 15 leverantörer som tillsammans med 400 återförsäljare valt att arbeta on-line i samma dator.

Datorn de arbetar i är en IBM-stordator hos Elanders i Kungsbacka. Valet av kommunikation är självklart VIDEOTEX! Av tre skäl!

Enkel, effektiv och billig datakommunikation

elanders
videotex

Dataservicebyrå med resurser!

Erbjuder möjlighet till:

- Kombinationen Videotex — avancerad databehandling i realtidsmiljö.
- Kopplingar med flera andra system/datorer.
- Enkel, effektiv och billig kommunikation mellan Dig och Dina kunder.
- Eget publikt informationssystem där Du uppdaterar utan dyr konsulthjälp.
- Att utnyttja en stor kunskapsbas med bred erfarenhet av att skapa och driva moderna videotexsystem.

FÖR YTTERLIGARE INFORMATION!

Ring 0300-50230
Elanders Videotex AB
Box 10404
434 01 KUNGSBACKA

Billigare och enklare

att söka i Aramis

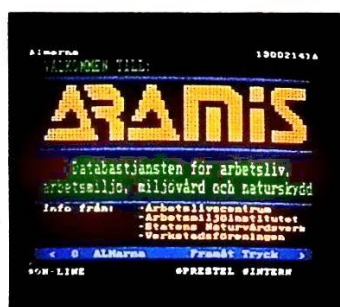
Ett antal databaser under samlingsnamnet Aramis kan nu nås över videotext-nätet genom företaget Almarna. De innehåller information om arbetsliv, arbetsmiljö, miljövård, naturskydd och andra angränsande områden.

Aramis ägs och administreras av Arbetslivscentrum, Arbetsmiljöinstitutet och Statens Naturvårdsverk. Totalt finns 11 olika databaser, varav de flesta innehåller Litteraturreferenser. Sju av de elva databaserna är svenska och fyra utländska. Ägarna till Aramis har gett Almarna tillstånd att gratis utnyttja systemet och de svenska databaserna under två år.

– Vi vill ge Almarna en chans att tjäna pengar på det pionjärarbete som de lagt ned på att skapa ett enkelt söksystem för våra databaser i videotextnätet, säger Christina Olivecrona, ansvarig för Aramis på Arbetsmiljöinstitutet.

Bakgrunden till detta är att Almarna för ett år sedan gick ut med ett förslag till några svenska databasvärdar. Förslaget gick ut på att Almarna skulle utforma ett standardiserat söksystem för sökning via videotex (Ett av de största problemen idag med databaser är ju att det finns så många olika kommandospråk på marknaden).

Arbetsmiljöinstitutet ansvarar för Aramis.

Än så länge är det bara Aramis som nappat.

– Till skillnad från de flesta andra svenska databas-tjänsterna använder vi ett standardiserat sökspråk. Det heter CCL, Common Command Language. Likväl blev vi intresserade av Almarnas förslag eftersom CCL bäst passar för professionella databas-sökare typ informatiker och forskare. Användare, som inte är inne så ofta och söker har allt att vinna på ett förenklat språk, säger Christina Olivecrona.

Det var dock ingen lättvunnen seger för Almarna. Även ägarna till Aramis nobbade förslaget första gången. Först sedan Almarna på egen bekostnad gjort

en färdig prototyp av ett söksystem via videotex, uppstod ett intresse. Men nu har företaget fått chansen att exploatera Aramis för egen vinning under en försöksperiod på två år.

– Vårt enda motkrav är att Almarnas försöksverksamhet utvärderas och redovisas på ett sådant sätt att vi kan göra framtida bedömningar om det finns något allmänt intresse av våra databaser, säger Christina Olivecrona.

Förutom att utforma ett generellt söksystem i videotextbilder har Almarna också gjort en systemlösning som konverterar de 80 tecken långa rader som finns i Aramisdatabaserna till videotextsystemets 40 tecken per rad.

Även debiteringssystemet är annorlunda gentemot Aramis normala rutiner. I Almarnas huvudmeny i videotexttjänsten finns Aramis tillgängligt för alla som har videotex-abonnemang. Sökningen betalas genom bildavgifter och för närvarande kostar det 25 kronor per bild. För den avgiften får man hålla på till dess sökningen är klar.

Varje enskild sökning måste specificeras så att inte fler än tio referenser återstår. Blir det fler än tio referenser som svar, måste avgränsande tillägg göras i sökningen till dess talet tio eller lägre nås. När man kommit så

långt kan man söka alla referenserna i lugn och ro.

De nya användare av Aramis som man hoppas nå på detta vis är främst massmediafolk, fackliga företrädare, skolor, universitet samt de miljövårdsintressenter som kanske inte dagligen har behov av databaserna. Christina Olivecrona talar om sällan-användare.

– Vi tror att det finns många människor som är intresserade av miljöfrågor, både yttre och inre, som har behov av våra tjänster, men kanske inte nödvändigtvis är intresserade av att söka varje dag. De kanske vill söka en gång i veckan eller månaden.

Almarna har valt att börja med att distribuera de sju svenska databaserna. De utländska är ännu inte med. De sju är: ALCDOK, AMILIT, ARBPROJ, DAISY, MBLINE, PROJOLD och SERIX.

Den kanske mest intressanta databasen för flertalet heter SERIX, vilken har Statens Naturvårdsverk som värd. Den innehåller dokumentation om svensk miljöforskning, dvs referenser till rapporter skrivna av Naturvårdsverket, länsstyrelser och kommuner.

Ämnesområdet berör i första hand yttre miljö som luftvård, vattenvård, naturresurser m m. Databasen innehåller också en del referenser till arbetsmiljö, arbetarskydd samt toxikologi. Fyra femtedelar av databasen

består av rapporter och en femtedel av dokumentation kring olika forskningsprojekt. Idag innehåller SERIX ca 19 000 referenser och ökar med ungefär 2 000 per år. Större delen av de dokument som databasen refererar till finns i Naturvårdsverkets bibliotek.

– Typiska användare av SERIX är tjänstemän på länsstyrelser, konsulter, journalister och folk inom företagshälsovården, säger Marie Nedinge, en av de ansvariga för SERIX.

ALCDOC har många år på nacken. Den startade för ett femtontal år sedan av dåvarande PA-rådet eftersom mängden litteratur om arbetslivet hade börjat bli ohanterlig. Så småningom omorganiserades verksamheten och databasen överlämnades till Arbetslivscentrum.

ALCDOC innehåller referenser till såväl svensk som utländsk (främst nordisk) litteratur om arbetslivsfrågor. Bakom ett sådant allmänt ämnesområde döljer sig i detta fall böcker, artiklar, FoU-rapporter och konferensrapporter om bl a arbetsmarknad, arbetslivets demokratisering, arbetsorganisation och ny teknik. Idag finns mer än 32 000 referenser till material, som huvudsakligen förvaras i biblioteket på Arbetslivscentrum.

Den databas som bäst täcker svenska och nordiska forskningsrapporter på arbetsmiljöområdet heter AMILIT. Den täc-

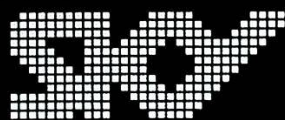
ker bl a referenser till alla rapporter som finansierats av Arbetsmiljöfonden. Bevakningen omfattar även annat material, t ex alla föredrag som hålls vid de årliga nordiska arbetsmiljömötena och inom sektionen för arbetsmedicin och omgivningshygien vid svenska läkaresällskapets årliga riksstämma. Databasen speglar därmed ganska väl de frågeställningar som är aktuella inom området i hela Norden.

En för massmediafolk mycket intressant databas heter ARBPROJ och denna innehåller alla nystartade svenska FoU projekt på arbetslivs- och arbetsmiljöområdet. Den produceras av Arbetslivscentrums dokumentationsenhet. En utmärkt källa för den som vill hålla koll på nyheter.

DAISY är en mycket speciell historia. Den innehåller information om vilken typ av skyddshandskar som krävs vid hantering av olika kemikalier. Tro det eller ej men denna databas innehåller 3 000 referenser.

MBLIBE slutligen är en databas som innehåller beskrivningar av olika företags lösningar på arbetsmiljöproblem. Beskrivningarna är mycket praktiskt hållna. Totalt finns det mer än 10 000 referenser till 12 000 dokument. ■

TEXT
SWEDEN

HAR DU BILDER I VIDEOTEX, TESTA DOM I SKY TEXT. DU NÅR 10 MILJ TITTARE I 19 LÄNDER

★ TV-REKLAM TILL SVENSKA TITTARE

★ SNABBT VÄXANDE TITTARSIFFROR

★ TV-REKLAM TILL EUROPEISKA TITTARE

★ MARKNADSFÖRS I SVERIGE AV SPACETEXT

★ SKY TEXT I SKY CHANNEL

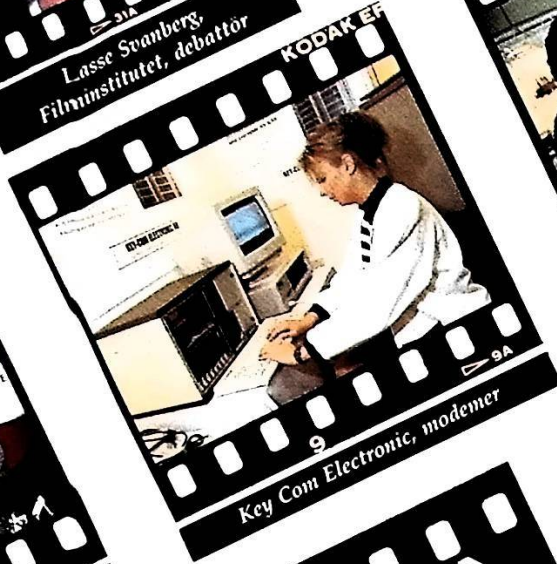
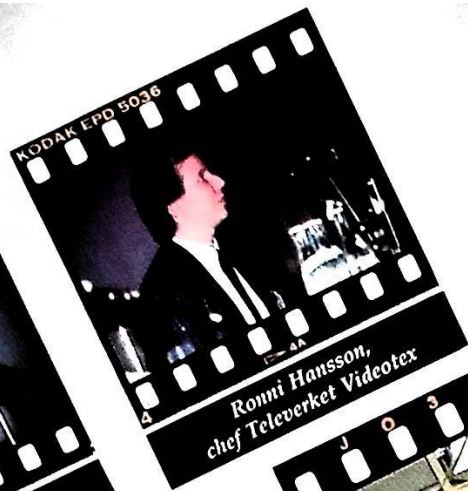
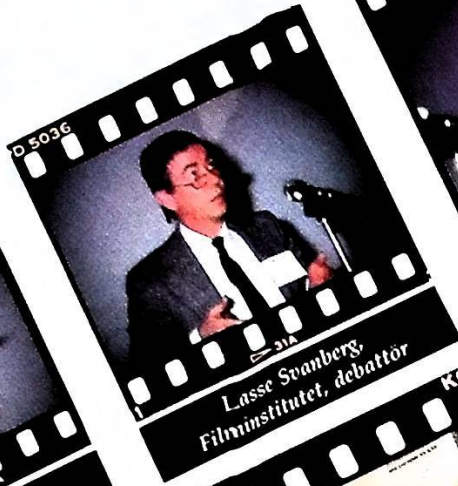
— EUROPAS STÖRSTA SATTELITSTATION

★ BLIXTSNABB KOMMUNIKATION

SPACETEXT

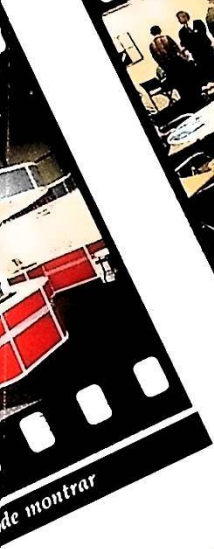
Spacertext AB, Kronhusgatan 16, S-411 05 Göteborg
Telefon: 031-17 00 90, Telefax: 031-13 53 29, Telex: 20962

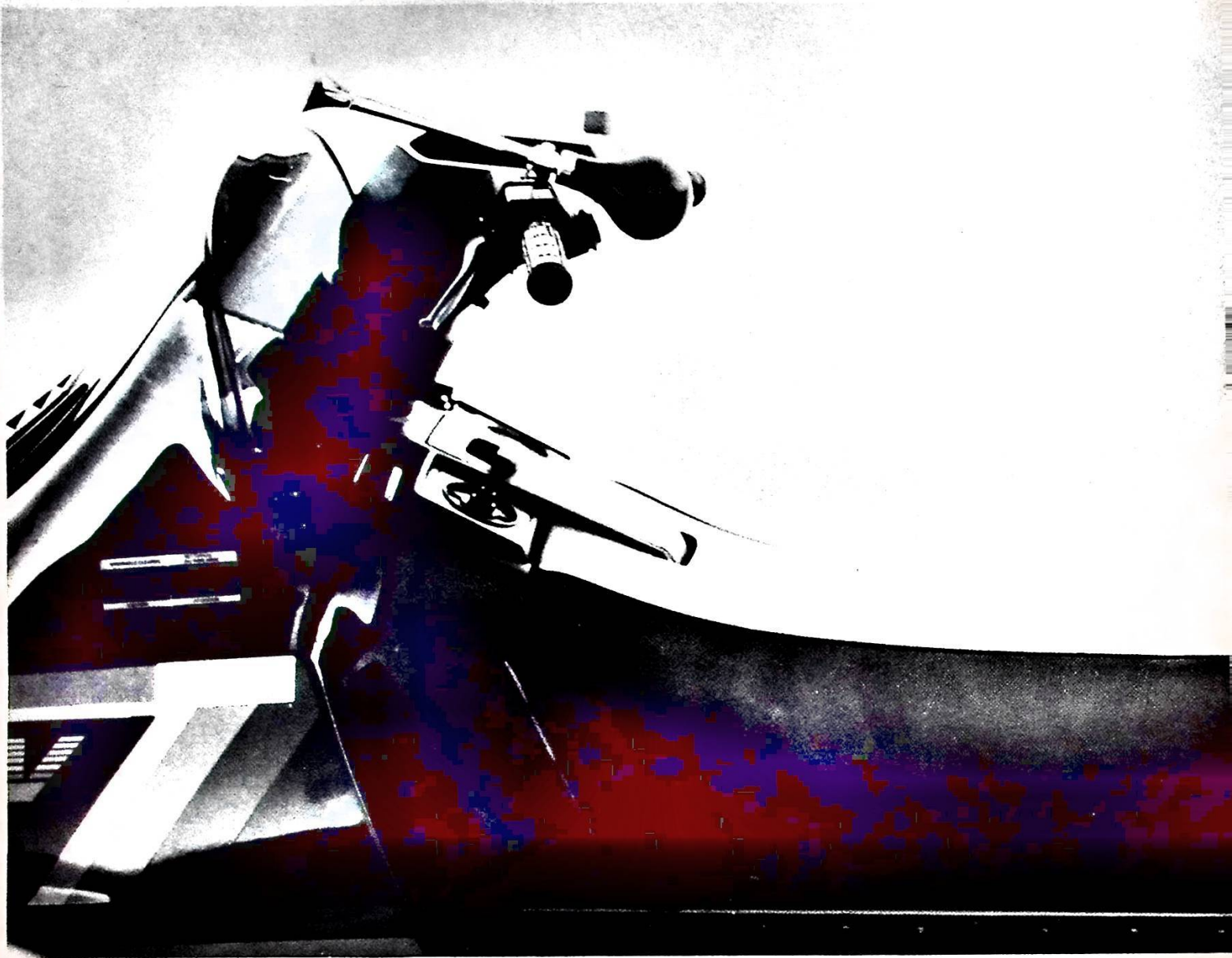

Nordiskt Databas 88 blev en fullträff, sade många. Antalet besökare översteg 3000 på tre dagar. Seminarierna var välbesökta, montrarna likaså. Intressant att notera: videotex och tty-databaser ställdes för första gången ut sida vid sida. Tillsammans erbjuder de två metoderna värdiga möjligheter till sökning i databaser. Båda har fördelar för olika användargrupper, men videotex spås den snabbaste tillväxten i de stora användardynamiska branscher. Den enda besvikelsen är inriktning mot de om var ett tv-inslag som man menade gav en felaktig information på vissa punkter, bl a i fråga om inriktning, storlek och utfall av de satsningar som gjorts på videotex. Mässan i sig, liksom aktuell videotex-statistik, ger belägg för att bilden är betydligt ljusare än vad som påstods i tv-inslaget.

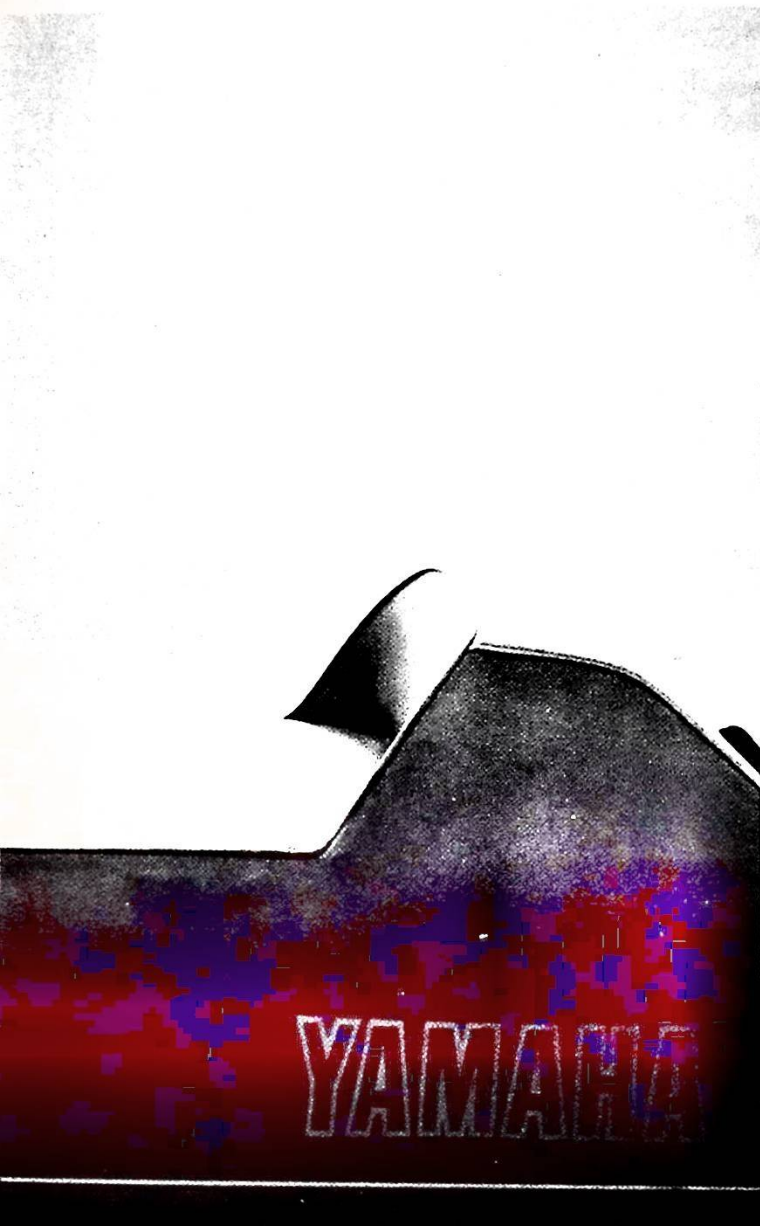

Försäljningsrekord mitt i natten...?

TELEVERKET & NÄRINGSLIVET. Televerkets roll i näringslivet är att hjälpa företag och institutioner att utveckla sin för ditt företag är du välkommen att höra av dig.

Kostnad per order 250 kronor. Genomsnittligt ordervärde 100 kronor.

Känner du igen problematiken?

För många företag tar rutinarbeten och rutinförfrågningar oerhört med tid och pengar i anspråk. Och ibland kommer kunderna inte ens fram, samtalen stockas.

Isaksons Motor i Östersund, generalagent för bland annat Yamaha snöskotrar och båtmotorer, fann lösningen i Videotex.

Hos ett 70-tal (fler följer) återförsäljare står idag en terminal som, via videotex, är i direktförbindelse med datorn hos Isaksons Motor.

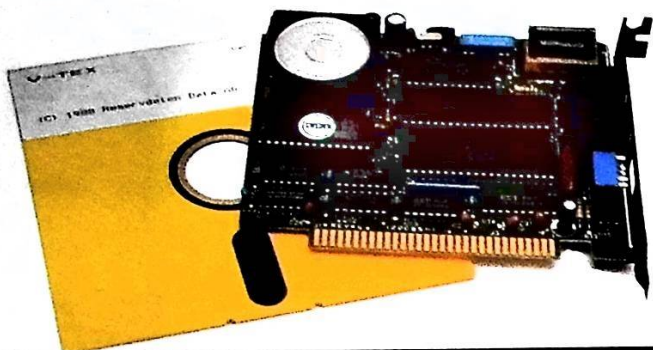
I stället för att lägga ned tid på att besvara förfrågningar och ta emot beställningar per telefon kan personalen ägna sig åt att ge kunderna service på andra sätt.

Återförsäljarna kollar själva upp priser och tillgång och lägger in sina beställningar på sina egna terminaler.

Mitt i natten om så behövs. Datorer och terminaler klarar sig ju som bekant utan sömn.

verksamhet med tele- och datakommunikation. Det här är ett exempel av många. Vill du veta mer om vad Televerket kan erbjuda Ring 90 100, oavsett var i landet du befinner dig.

Snabb tillväxt för videotex hos PC-användare

Är persondatorn nyckeln som öppnar videotextmarknaden och gör tjänsten tillgänglig för hela det svenska näringslivet? Finns det en allterminal i sikte? Dessa frågor tog Ulf Jonströmer, koncernchef i AU-System, upp i sitt anförande på konferensen "Databas 88".

Ulf Jonströmer, koncernchef AU-System Gruppen: – Tekniken är enkel. Det är informationen som är dålig!

– En stor del av datakommunikationen i företagen handlar om att nå det egna ADB-systemet, men mer och mer handlar det även om att kommunicera med andra datorer, och hämta information tex från databaser genom externa system.

Ulf Jonströmer menar att det blir viktigt i framtiden att kunna kombinera de här tjänsterna. Då handlar det inte så mycket om teknik utan mera om hur man funktionellt kan utnyttja den.

Idag finns fortfarande en del begränsningar, men de blir mindre och mindre under de närmaste åren.

– Det vore förstås väldigt behändigt om man kunde använda en och samma terminal och en enda telenätstjänst för det här. Det är nog också vad som kommer, menar Ulf Jonströmer.

Problemen dyker upp framför allt när det är flera system man vill nå. De flesta är väl bekanta med att datorleverantörerna inte talar samma språk när det gäller datakommunikation. Det räcker inte att televerkets nät gör att man kan koppla upp sig mot de olika systemen. Man måste även kunna prata samma språk när det gäller att öveföra informationen.

Ulf Jonströmer pekar på att det redan finns enkla lösningar på detta som många kanske inte är medvetna om på pc-området. Det finns enkla kommunikationsprogram för att göra pc:n till en flerfunktionsterminal.

– Med dessa kommunikationshjälpmedel kan jag ena stunden vara uppkopplad till det interna ADB-systemet och sedan bara trycka på en knapp och vara inkopplad i ett videotext-system för att nå information där. Jag vill hävda att det är inte tillgången på teknik som är problemet utan bristande information om tekniken.

– Större delen av de terminaler som finns i landet ingår i stora IBM-system. VAX-system etc. Det är angeläget att även dessa kan bli mera av flerfunktionsterminaler. Och jag vill hävda att

det kommer att kunna vara så om ett par år.

– Hur är det då med videotext. Man kan ju ha en speciell skärm och färggrafik, men vi menar att det är sällan behövs. Den information som är intressant och där det finns verklig nytta av, den har än så länge inte mycket färg eller grafik. Den finns lagrad i en databas i form av siffror och text och kan presenteras på i stort sett vilken typ av terminal som helst. Det finns alltså inga som helst hinder egentligen för användare som vill söka i videotext, eller kommunicera med andra.

Men det måste även finnas användare för att det ska finnas en marknad. För de flesta är kostnaden relativt låg för att utnyttja videotext med hänsyn till att man kan nå många olika databaser. Det gör den nyttomässiga summan hög, men kostnaden låg jämfört med andra system, textty-sökning on line. Man kan inte prata om någon flaskhals eller begränsning pga hög kostnadsnivå.

– Användarens verkliga problem är egentligen det de upplever, säger Ulf. Och de flesta upplever att det finns andra och högre trösklar än kostnaderna som begränsar. Det är dels tekniken och dels att de inte vet vilka programvaror som finns tillgängliga. Lägg dessutom till handhavandet. Man har ofta flera olika system som uppför sig olika, har olika dialoger etc. Här ligger användarens tröskel och därigenom branschens dilemma.

Inte minst de som säljer information borde intressera sig för det här, menar Ulf Jonströmer. Det är trösklarna som de måste koncentrera sig på, att göra det lättare för användarna tekniskt och handhavandemässigt.

Programvarorna har redan i hög grad det stöd för användarna som krävs för att göra det lättarbetat. Det är alltså dags för alla parter att tvätta bort stämpeln att det är komplicerat med datakommunikation.

– Med videotextprogram till pc:n är det så enkelt man kan begära. Den har helt klart förutsättningar att bli en form av allterminal för sina användare, säger Ulf Jonströmer.

* Gula Fakta

Vi gör egna sidor åt Er i Elektroniska Gula Sidorna, och sorterar in dem under lämpliga rubriker. Ring 08-759 93 89 så kommer vi gärna ut till Er för att tillsammans diskutera fram en lämplig lösning.

**Idag mer än
600 nöjda kunder**

TeleFakta
INGÅR I TELEANNONSGRUPPEN

Håller du på att bli omkörd med 300 000 kilometer i sekunden?

Beställer du fortfarande dina resor på traditionellt vis: ringer en resebyrå, redogör för dina önskemål, svarar på frågor, väntar, blir uppringd för ny diskussion, ändrar, väntar igen etc etc. Då ligger du redan ljusår efter framsynta resebeställare.

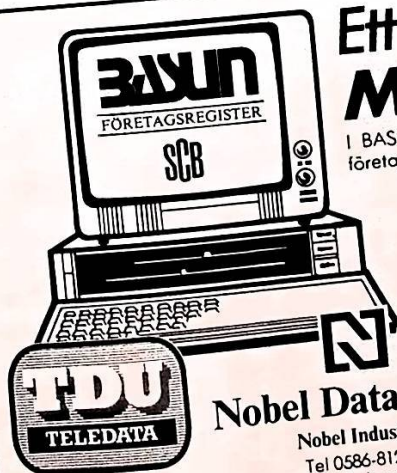
Hos Reso resebyråer kan du idag boka resor med elektronens hastighet. Vi erbjuder tex abonnemang på RESLINK (Reso/Linjeflyg/SAS Självbokningssystem). Med hjälp av det kan du få upp flygets samlade service för affärsresenärer på din PC-skärm och dygnet runt läsa tidtabeller och trafikinformation. Du bokar själv på ditt tangetbord flyg, marktransporter, hotell m m.

Låt oss på Reso resebyråer visa hur du redan idag beställer resor med framtidens teknik. Tala med Karin Ahnström eller Åke Johansson på vår marknadsavdelning.

RESO AB

AFFÄRSRESOR
PRIVATRESOR

HUVUDKONTOR: S-113 92 STOCKHOLM. BESÖKSADRESS: S:T ERIKSGATAN 115. TELEFON 08-728 32 00.

TDU
TELEDATA
Tel 019-13 74 34
Idrottsvägen 1
702 32 Örebro

Nobel Dataservice

Nobel Industrier
Tel 0586-812 65
Kyrkogårdsgatan 38
691 27 Karlskoga

Ett slagkraftigt redskap för MARKNADSFÖRARE

I BASUN-företagsregister finns aktuella basuppgifter om alla verksamma företag och organisationer i Sverige — fler än 500.000.

- Med BASUN-företagsregister i videotex och Nobel Dataservice's PC-program "marknadsregister" kan du snabbt och enkelt bygga och hålla ditt kundregister aktuellt.
- Du kan identitetsätta kunderna i ditt register. Uppgifterna finns i BASUN.
- Du kan komplettera ditt register med egna anteckningar.
- När du vill kan du uppdatera hela ditt kundregister på en gång.

Ett väl utvecklat kundregister är grunden till en framgångsrik marknadsföring!

Ring TDU teledata — tel 019-13 74 34

Porto
betalt

TD Utvecklings AB
Idrottsvägen 1
702 32 ÖREBRO

Svarsförändelse
Kolonnummer 15907025
701 01 ÖREBRO

Vi är intresserade av
Basun företagsregister.

Namn.....
Företag.....
Adress.....
Tel.....

Den första mars i år startade Grammotex, vilket är en databas för skivhandeln. I den finns uppgifter om skivtitlar, enskilda låtar, artister och allt annat som en skivköpare kan tänkas fråga efter. Informationen förmedlas via videotexttjänsten. Skivhandlaren kan därmed ge sina kunder snabba besked och samtidigt göra beställningar genom en videotextterminal.

Men det kommer inte bara att rymmas kataloguppgifter i databasen. Försäljningslistor från respektive distributör uppdelade på olika ljudbärare (LP, CD, Singel, Kasset) kommer också att finnas, liksom de traditionella topplistorna, rabatterbjudanden och även ren marknadsinformation.

Databasen ägs och förvaltas av femton av landets största skivdistributörer genom föreningarna GLF, grammfonleverantörernas förening, och IFPI, International Federation of Producers of Phonograms and Videograms. För det datormässiga värdskapet står Elanders Videotex AB, som specialiserat sig på dataservicetjänster över videotextnätet.

Hel bransch samarbetar

Det måste väl betecknas som ganska ovanligt att en hel bransch samarbetar på detta sätt, trots att det råder knivskarp konkurrens distributörerna emellan. Men skivbolagen har samarbetat tidigare genom GLF. Varje år har de tillsammans utgivit GLF-katalogen, vilket är en sammanställning av de mest aktuella skivorna.

Förutom att fungera som halvaktuellt uppslagsverk för skivtitlar, har katalogens viktigaste funktion varit att informera om vilka skivbolag som säljer vilka skivor. Beställningarna har sedan gjorts per telefon, vilket fungerat

Ny

databas

för

skivhandeln

besvarar

kundfrågor

otillfredsställande, med regelmässiga telefonköer på måndagar.

Men nu ska det problemet vara löst, såvida det nu inte blir kö på videotextnätet när 400 skivhandlare gör sina förfrågningar samtidigt.

400 butiker ska anslutas

Hur som helst så har mottagandet från skivhandeln varit positivt, enligt Dag Lorentzon som leder projektet på Elanders Videotex:

– 100 butiker var anslutna från första dagen och inom ett år ska nog de flesta av landets 400 renodlade skivhandlare också vara det, säger han.

Den utrustning som varje enskild skivhandlare måste skaffa, är en videotextterminal för ca 7000 kronor vilken anslutes via telefonjack. Abonnemangsgiften är 260 kronor per månad för grammotextanslutningen. Priset för sökning via videotexttjänsten är 45 öre i minuten, vilket blir 27 kronor per timme. Om man betänker att många databaser kostar hundratals kronor

Med Grammotex skall ingen skivhandlare bli svarslös- och kunden inte skivlös.

per timme, är detta mycket billigt. I systemet finns heller inga videotextsidor som kostar extra.

– Det är viktigt att notera att Grammotex inte är en videotextlösning, säger Dag Lorentzon. Det är en databas som förmedlas via videotextnätet.

Enklast med videotex

Anledningen till att videotext valts som distributionssätt, är att

man anser det vara en enkel, billig och standardiserad teknik. Det senare är viktigt med tanke på att de femton olika skivdistributörerna har olika datorer. Genom att alla kommunicerar med Elanders värddator över videotext uppstår inga kommunikationsproblem.

Grammotex kan beskrivas som en traditionell databas med nyckelfältssökning. Den information

som går att söka på är bla skivtitel, enskilda låtar, artist, m.m. Det går till och med att söka på enstaka ord, eller delar av ord. Kan man katalognumret använder man naturligtvis det.

Effektivare försäljning

Så fort den eftersökta skivan hittats, kan skivhandlaren göra beställning direkt via terminalen. På så sätt blir skivhandlaren en effektivare försäljare, administrationen blir billigare och kunden får skivan snabbare. I bästa fall vill säga, förutsättningen för att systemet ska fungera är ju att alla skivtitlar verkligen finns i databasen.

Varje enskild distributör kommer att mata in både nyutkomna och lagerhållna skivor. Redan den förste mars var 15 000 artiklar (LP, singel, CD eller kassett) inmatade. Totalt kommer det att sluta på ca 65 000 artiklar vilket ger över 600 000 tusen enskilda låtar. Att skivbolagen kommer att vara snabba på att uppdatera databasen kan man vara förvissad om. Den blir ju ett rent konkurrensmedel.

När utrymmet är fyllt kommer de äldsta skivuppgifterna att kastas ut för att hamna i en historisk databas. Denna kommer emellertid inte att vara öppen för skivhandlarna. Tanken med den historiska databasen är att underlätta forskning. Ett samarbete med Kulturrådet och Arkivet för Ljud och Bild är påbörjat. ■

Skicka blommogram!

Blommogram – en interfloraservice som täcker hela världen, däribland 7500 platser i Sverige.

Snabbval i Datavision
* 8000102214#

En omtanke som kostar så lite!

BLOMMOGRAM®

England först —

Vid Databas 88 gjorde Roland Haber från Luxemburg, koordinator vid European Information Market Development Group inom EG, en översikt över videotextutvecklingen i Europa och några andra länder. Roland Haber menar att videotex är det största som hänt när det gäller hantering och distribution av information i mänsklighetens historia. Stora ord, i synnerhet som utvecklingen just börjat. Men visst finns potentialen.

Frankrike störst!

Haber förutser att så gott som varje hushåll i den utvecklade världen inom en inte alltför avlägsen framtid kommer att ha tillgång till elektroniska hjälpmedel för information och kommunikation med väldiga möjligheter.

Roland Haber,
Luxemburg. Expert på
videotex i Europa.

Den första allmänna tjänsten var Prestel i Storbritannien. För ett par år sedan introducerades Micronet, ett nät via vilket man med mikrodatorer kunde få tillgång till Prestel. Idag finns ca 90 000 Prestel-användare i Storbritannien. Prestel har nått stora framgångar i övriga Europa. Senare finns planer på en övergång till CEPT-standard.

Frankrike störst...

Frankrike är idag på flera sätt det ledande landet inom videotex. Systemet kallas TELETEL. Här finns främst två förklaringar. Det franska telverket har velat stimulera användningen av den databaserade telefonkatalogen genom att gratis dela ut en liten monokrom terminal kallad Minitel. (Visionen har tidigare berättat om projektet, och dess svenska efterföljare. I

England först...

De tre stora industriländerna England, Frankrike och Västtyskland, var inte oväntat pionjärer inom Videotex.

artikeln "Vad kan vi lära av Frankrike?" på sid kan du läsa mer.)

En annan viktig stimulan för utvecklingen av videotex i Frankrike har varit en lågpristariff för samtalen.

Frankrike kommer med hänsyn till de stora investeringar man gjort i dagens system knappast att gå över till CEPT-standard även om man försäkrar att den franska videotexttjänsten kommer att vara CEPT-kompatibel.

Tyskarna bäst...?

Västtyskland har delvis följt det franska exemplet och beslutat dela ut tysktillverkade sk MULTITEL-terminaler kostnadsfritt i tre månader och därefter att hyra för 50 DM per månad. Det tyska systemet kallat Bildschirmtext (BTX) ligger till grund för det nya svenska system som infördes i början av april. (Se vidare sid 4.) Det tyska systemet bygger på CEPT-standard. I BTX finns 600 000 bilder lagrade. Man har nära 5 000 informationslämnare i totalt 200 anslutna datorer. Antalet abonnenter är ca 100 000 varav ca 70 000 företagsanvändare.

Nederländerna modifierar...

I Nederländerna kallas tjänsten VIDITEL och betjäna ca 19 000 användare varav 70% inom företagen. Man använder PRESTEL-systemet men planerar att byta till det tyska BTX med vissa modifieringar. På längre sikt planerar man att införa CEPT-standard.

Belgien först över gränsen

Belgien var först med en videotexttjänst som ger möjlighet att kommunicera med andra system som PRESTEL, TELETEL samt 80-bitars ASCII. Det kommer även att klara CEPT-standard framöver.

Danmark har efter fyra års försök med PRESTEL börjat bygga upp en tjänst baserad på CEPT. Den danska nationella videotexttjänsten kallas TELEDATA

TA och PRESTEL. CEPT som ASCII-terminaler kan användas.

I Italien, Grekland, Irland och Spanien finns även videotextsystem baserade på PRESTEL men i flera av länderna pågår diskussioner om CEPT.

Finland flexiblast?

I Finland finns något tusental abonnenter i videotex och såväl PRESTEL, CEPT, ASCII som TELETEL-terminaler kan användas. Det innebär att Finland idag har ett av de mest flexibla videotextsystemen i Europa. Även Norge ligger långt framme i detta avseende.

Alpländerna på topp...

Schweiz och Österrike har redan startat CEPT-baserade system. Österrike blev det första landet att erbjuda en intelligent terminal med inbyggt modem som kunde emulera en CEPT-terminal. Idag finns det ca 30 000 användare i detta system i Österrike. I det schweiziska systemet finns ca 2 000 CEPT-terminaler.

Allt fler kopplas samman

Videotex utvecklas snabbt på flera olika plan. Antalet användare bland hushåll och företag ökar. Den tekniska och administrativa utvecklingen innebär att allt fler länders videotexnät kommer att kunna kopplas samman. Slutligen går utvecklingen mot ökad kvalitet i form av högre snabbhet, ökat informationsutbud och förbättrad grafik.

Vad kan Kanada?

Utanför Europa finns tre intressanta områden: Kanada, Japan och USA. I Kanada har ett stort antal försök genomförts men än så länge har inget nationellt allmänt videotexnät införts. Ett intressant experiment är ett tekniskt försök med ett nationellt intelligent kommunikationsnät kallat iNet. Det omfattar 250 videotext-terminaler och 150 ASCII-terminaler lokaliserade över hela Kanada. Dessa har tillgång till alla typer av databaser. Tekniskt uppges försöket fungera mycket väl.

Det stora problemet i Japan är självfallet att man måste ha en så stor teckenuppsättning som 3000 tecken vilkas utformning dessutom kräver hög upplösning. De japanska systemen medför därför större bandbredd än de europeiska. I ett system kallat Captain som utvecklats av det japanska televerket används det publika telenätet och tecknen genereras via en särskild adapter till tv:n/skärmen.

Flera japanska interaktiva videotextsystem använder bredbandskommunikation bl.a. med fiberoptik. Det mest kända är Hiovis, vilket står för Higashi-Ikoma Optical Visual Information System.

Captain-systemet, som är störst, kommer snart att omfatta över 240 städer med ca 9000 användare men NTTs prognoser pekar mot ca 100 000 terminaler snart. Först måste man dock lösa en del tekniska problem som hänger samman med Captains begränsningar i grafiken.

USA stort – och litet...

I USA har något nationellt nät ej startats. Detta hänger delvis samman med den väldiga kontinentens splittrade organisation på telekommunikationsområdet. Såväl det engelska PRESTEL som franska TELETEL-systemet har gjort försök att etablera sig på den amerikanska marknaden, men än så länge har inget system haft någon större framgång. Bland flera telefonbolag finns dock intresse för en elektronisk telefonkatalog av samma modell som i Frankrike och de franska Minitel och Teletel-systemen vinner en viss terräng.

Även om det inte finns någon publik central tjänst med fin grafik i USA så är dock USA ett stort videotextland när det gäller rena textterminaler i lokala system.

Vad innebär CEPT?

Videotext, som ursprungligen utvecklats i Europa, har fortfarande den starkaste ställningen här och Europa ligger före USA och Japan på många sätt. Den internationellt överenskomna CEPT-standarden innebär stora möjligheter till avancerad grafik, men ju mer man satsar på avancerad teknik, desto längre tid tar det att sprida tekniken på användarnivå. Därför är det viktigt att man ska kunna använda olika typer av terminaler mot ett videotextsystem och inte vara begränsad till specialterminaler. I de flesta fall är ju informationens innehåll viktigare än utformningen.

I takt med den tekniska utvecklingen kommer även videotext att förändras. Frågan om internationell samtrafik är inte bara teknisk. Här finns även juridiska problem och administrativa frågor som måste lösas. Utvecklingen går också mot allt högre kommunikationshastigheter och säkrare dataöverföring vid sidan av mer spektakulära tekniska innovationer som överföring av fotografiska bilder och annan högupplösningssgrafik. Här som i så många andra sammanhang blir det en balansgång mellan kraven på en enkel och billig tjänst och sofistikerade funktioner och grafik.

PC-VISION

FÖR SKATT-SÖKARE

En del människor är fantastiska med siffror. De kan sammanställa data och dra slutsatser snabbare än blixten. Siffrorna de behöver finns i de 30 Videotext-system som finns i Sverige idag. Aktiekurser, råvarupriser, konsumentprisindex och senaste pressmeddelandet från Statistiska Centralbyrån. Aktievisionen visar optionskurserna från SOFE minut för minut, så du kan faktiskt ställa klockan efter dem.

Det enda du behöver göra är, att ladda din persondator med programmet PC-Vision. Koppla sedan ett modem mellan telefonjacket och din PC. Mer behövs inte för att förvandla din PC till en terminal, som via telefon kan prata med andra datorer. Det är lätt att använda PC-Vision, så du kan helt koncentrera dig på den information du får fram.

- Jag beställer ... st PC-Vision Telesoft à 1.850:- + moms
 Skicka mer information om PC-Vision

Namn: .....

Företag: .....

Adress: .....

Postadress: .....

Telefon: .....

Sänd kupongen till CODE
 Regeringsgatan 82, 111 39 Stockholm
 eller ring 08-796 90 40

CODE

PC-PROGRAMMET

CEPT-TEX

3.175:- exkl moms

CEPT-STANDARD PÅ DIN EGEN PC

- * Menystyrt på svenska
- * Valfritt modem
- * Kortnummer
- * Automatisk uppringning
- * Automatisk inloggning
- * Spara info, skriva ut m m

CEPT-PAKET inkl godkänt modem

5.495:- exkl moms

Innehåller CEPT-TEX, automatmodem, kablar m m

PC. Vi tackar Sveriges Riksdag, Tina, Aktievisionen, ATG m fl för beställningarna

RESERVDLEN
DATA AB

031-529288

Nya programvaror för PC

Med hjälp av ny programvara kan man nu via så kallade NETBIOS-stödda persondatornätverk hämta upp information ur databaser. Programmet fungerar tillsammans med persondatorer av typ IBM PC, XT, AT och PS2 eller likvärdiga datorer. Programmet är utvecklat av VIDA Datakommunikation AB och kallas VIDA/AION.

Uppkoppling sker via ett valfritt antal centralt anslutna modem. Om tex fem modem kopplas i en så kallad modem-pool på en central persondator kan fem samtidiga användare vara uppkopplade mot varsin databas. Då en av dessa fem avbrutit sin session kan omedelbart en annan användare koppla upp sin terminal. Detta sker automatiskt.

Programmet känner automatiskt igen vilken databastyp det gäller, det vill säga om det är TTY eller videotex, liksom vilken sorts bildskärm respektive dator i nätet har.

Med hjälp av en annan ny programvara VIDA/AIO blir det enklare att kommunicera med databaser via IBM-kompatibla persondatorer. Uppkoppling mot databaserna går automatiskt. Programmet presenterar en meny över de tillgängliga databaserna, ringer sedan upp och loggar in användaren.

VIDA/AIO är speciellt anpassat för databaser i videotextsystemet, men fungerar även tillsammans med de mest använda svenska TTY-databaserna. Videotextbilderna kan redigeras, sparas och skrivas ut.

V-Tex är ett program för anslutning av person-

datorer till videotex utvecklat av Reservdelen Data AB. Det är menystyrt på svenska, har automatisk uppringning och påloggning och möjlighet att växla mellan DOS och videotex med en knapptryckning utan att bryta förbindelsen.

Med V-Tex kan man även göra automatisk omvandling från videotex till ASCII-filer för att tex "dumpa" filer till diskett för bearbetning i ordbehandlingsprogram eller liknande. En motsvarighet från VIDA Datakommunikation är programmet A14. Båda ligger i prisklassen 1 500-2 000:- eller 4 500-5 000:- inkl modem.

10 miljoner videotex-terminaler i Europa 1990?

Enligt prognoser i Butler & Cox, Assessing Videotex 1987, skall Europa

1990 ha över 9 miljoner videotex-terminaler, varav hela 8,5 milj i Frankrike! Så här menar man att de skall fördelas:

Österrike	42 000
Belgien	12 000
Danmark	9 500
Finland	11 500
Frankrike	8 500 000
Västtyskland	200 000
Grekland	3 000
Irland	4 500
Italien	45 000
Nederländerna	65 000
Norge	10 500
Sverige	80 000
Schweiz	12 000
Storbritannien	260 000

Totalt ca 9 255 000

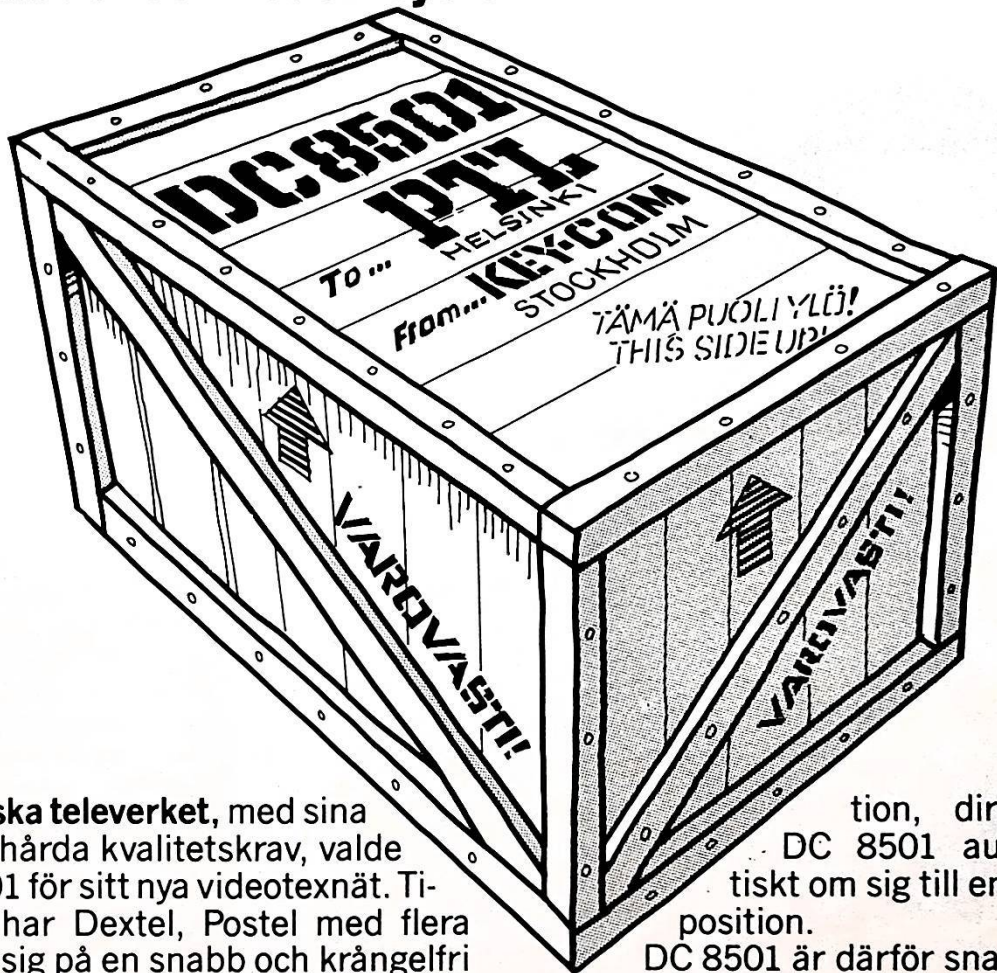
Videotextbranschens faktabibel, Butler & Cox "Assessing Videotex".

THE ONE AND ONLY

DC 8501, det enda modemsystemet som övervakar sig självt.

Det finska televerket, med sina erkänt hårda kvalitetskrav, valde DC 8501 för sitt nya videotexnät. Tidigare har Dextel, Postel med flera förlitat sig på en snabb och krångelfri övervakning av videotexdatabaser och datacentraler med hjälp av vår DC 8501.

DC 8501 är marknadens enda system som övervakar sig självt.

Vid upptaget i någon modemposi-

tion, dirigerar DC 8501 automatiskt om sig till en ledig position.

DC 8501 är därför snabbare än andra modemsystem.

DC 8501 detekterar själv eventuella fel, som därför snabbt kan åtgärdas. DC 8501 medför därför kortare väntetider och lägre servicekostnader än andra modemsystem.

*DC 8501 har utvecklats och marknadsförs av KEY-COM ELEKTRONIK AB,
Sveriges största modemutvecklare och
dessutom ledande inom
modemsystem för övervakning av videotexdatabaser och datacentraler*

KCE KEY-COM ELEKTRONIK AB
Box 17075, S-104 62 Stockholm, 08-58 37 61, 68 16 85

Fransk klokskap: blanda inte ihop videotex med tv-show från Champs Elysée. Videotex är en telefonapplikation med litet fransk fitness i "les pages roses".

Vad kan vi lära av Frankrike?

I Frankrike har videotex fått en enorm genomslagskraft bland hushållen. Informationslämnarna tjänade en miljard franc under 1987. Ett exempel är postorderföretaget Les Trois Suisses som tjänade 400 miljoner förra året. Det räknar nästa år med en fördubbling till 800 miljoner. Varför har då videotex nått en sådan framgång just i Frankrike?

– Genom att erbjuda billiga och enkla tjänster, säger Göran Asplund, VD i Innovatel, och initiativtagare till projektet Teleguide – en svensk efterföljare till det franska sk Minitelsystemet.

– Det talas ibland om att vi på något sätt skulle ha misslyckats med utvecklingen av videotex i Sverige. Det stämmer inte. Vi har uppnått ungefär vad vi har ansträngt oss för att göra. Vi har kommit in i ett antal intressanta nischer med videotextillämpningar för finansiell information, bilhandel, fastighetsmäkleri o.s.v.

Passa er för hemmet

– När vi i början av 80-talet titade på videotex-marknaden sade alla "passa er noga för hemmet" och "passa er noga för massdistribuerade tjänster". Varhelst man har givit sig på det har man åsamkats stora ekonomiska förluster. Man gjorde tex av med 60 miljoner dollar i ett försök i södra Florida.

– Fransmännen emellertid drog en annan slutsats. Om jag får vara lite skämtsamt sade de ungefär så här:

– "Engelsmännen har misslyckats, amerikanerna har misslyckats, men det är väl för att de inte är särskilt smarta. Vi fransmän kan med logik diskutera oss fram till hur det här skall göras". Och det gjorde man.

99 min per månad

– Idag används de franska videotextterminalerna totalt 4,7 miljoner timmar varje månad. Per terminal har trafiken också ständigt ökat. Det var 43 minuter per månad 1984. Nu är det upp till 99 min. Det fortsätter att öka.

– I Frankrike betraktas videotex som vilken teletjänst som helst där alla avgifter sätts upp på

en faktura. Nätagift, terminalavgift och kostnader för olika informationstjänster sätts upp på den vanliga telefonräkningen (kostnad ca 60 kr/timme). Användaren betalar endast för den tid han/hon utnyttjar videotextjänster.

Man har en enkel nätkonstruktion och inga krångliga inloggnings- och behörighetskoder som försvårar användandet, samt en terminaldesign som inte blandas ihop med TV:n.

– Vidare har man låtit marknadsakterna spela fritt, med en nyttig konkurrens mellan videotexleverantörerna, vilket gynnat användarna i form av bättre service.

Förebild för Teleguide

I Sverige har man ännu inte satsat på en bred målgrupp utan istället valt nischer och lyckats väl inom dessa.

Genom det pågående Teleguideprojektet, ett samarbetsprojekt mellan Televerket och ett 15-tal svenska storföretag (där man bl.a. testar olika hushållstjänster) hopas Göran Asplund med Frankrike som förebild kunna utveckla en ny modell anpassad efter svenska förhållanden. Målsätt-

ningen är att man ska ha installerat runt 2 miljoner videotext-terminaler i Sverige i mitten av 1990-talet.

– Vi måste som i Frankrike avdramatisera användandet av videotext. Då får videotext en bred marknad i Sverige.

Vilka är framgångsfaktorerna?

Först och främst att man har vänt på terminalproblematiken. Istället för att prata om fingrafik, 6 000 färger o s v, så har man gått in för att det ska vara sk låg-end-teknik, dvs billig teknik. Det väsentliga är att terminalerna är användarvänliga. Man får hjälp i allt man gör.

– Själva terminalen kostar i Frankrike omkring 1 000 franc. Man började där med en bas-tjänst i form av telefonkatalogen. Det vore en bra start även i Sverige. Vi har ju Televerkets Nummervision, och det är faktiskt så att det är en bättre tjänst än den franska motsvarigheten "Annuaire Electronique". Dels är den svenska bättre uppdaterad, dels finns det flera frågemöjligheter. Och den är minst lika enkel.

– En annan förklaring till den franska framgången är att man röjt upp i den röra som taxorna innebär. Vidare är det viktigt att accessen till systemet är enkel. Man loggar inte på utan ringer bara ett telefonnummer så är man inne i systemet. Sedan kan man välja vart man ska.

– Databasägarna, informationslämnarna, kan bestämma vilken säkerhetsnivå man ska lägga sig på. Bankerna lägger sig givetvis på en hög säkerhetsnivå, tidningar och andra som bara vill ha många användare lägger sig på en låg säkerhetsnivå, dvs man har inga spärrar.

En telefontjänst – inte TV!

– Sist men inte minst har man inte gjort någon sammanblandning med TV:n. När vi pratade om Videotext i hemmen för ett antal år sedan så var vi inspirerade av engelsmän och amerikanare och talade väldigt mycket om "the electronic livingroom of the future". Fransmännen sade sig efter ett antal experiment att i TV:n

Fakta om Minitel

Frankrike har under 80-talet genomgått en revolution inom kommunikationsområdet. Paris telefonkatalog var i slutet på 70-talet så omfattande att den medförde mycket stora tryckkostnader och dessutom var en stor del av innehållat alltid inaktuellt. Franska televerket hade också märkt att nyttjandet av telefonnätet ökade allt långsammare vilket medförde att franska televerket och franska staten beslöt utveckla en elektronisk telefonkatalog och gratis dela ut terminaler till franska hushåll. Detta skulle lösa problemet med telefonkatalogen samtidigt som användningen av telefonnätet skulle öka.

Många företag har sett nya affärsmöjligheter med Minitel. Som exempel kan

nämnas postorderföretaget Camif som via Minitel sålde för 400 mkr 1986 och närmare 700 mkr under 1987. Idag har man tillgång till ett stort antal tjänster från terminalen. Det finns mer än 4 000 företag som erbjuder tjänster via Minitel-systemet.

I början av 1988 var ca 3 miljoner Minitel-terminaler levererade. Idag installeras mer än 6 000 nya Minitel varje dag. Prognosen pekar på 8 miljoner 1990. Terminalen som från början skulle användas i hushåll utnyttjas idag också av många företag i Frankrike som terminal i både interna och externa ADB-system.

Ansvarigt för utvecklingen av den elektroniska telefonkatalogen var konsultföretaget Cap Gemini Sogeti.

Fakta om Teleguide

Under slutet av 1987 startades projektet Teleguide, som har som mål att sprida videotext till svenska hushåll. Projektdeltagarna är ett 20-tal svenska företag som satsar pengar för att köpa terminaler och dela ut till privatpersoner.

Teleguideprojektet är uppdelat i tre faser:

1. Pilotprojekt där terminaler delas ut till 100 hushåll i Västerås.

2. Storskalig försöksverksamhet i en eller två större

orter. 100 000 terminaler delas ut.

3. Sista fasen innebär en fullskalig kommersiell verksamhet över hela landet.

Företagen som deltar i projektet skall tillsammans erbjuda hushållen ett paket av tjänster.

De företag som är med i Teleguide har under projektperioden exklusivitet inom sin bransch. Några av de företag som deltar i Teleguide är Trygg-Hansa, SE-banken, IKEA, Ellos, ICA och ATG.

finns JR Ewing och honom ska man inte utmana.

– Däremot ska man sikta in sig på att det här är en telefonapplikation. Det är en enkel liten odramatisk historia som finns bredvid telefonen där man kan lösa praktiska problem, och kanske också ha lite skoj.

Vad är det då man använder i Frankrike? 17% av trafiken är telefonkatalogförfrågningar. Meddelandeöverföringen står för

10%. De omskrivna "les pages roses", där man kan sätta in kontaktannonser svarar bara för 3% av trafiken, men kanske hälften av publiciteten kring videotext. Dataspelet står för 16%, nyheter, väder, lokal information och liknande 8%, postorder, resebokning, hemköp m m 15%, bank- och finanstjänster 6%, affärsinformation 5% och slutna grupper 16%. Det är alltså en mycket vid spridning på olika tjänster.

Enkelheten

är
ingen
begränsning

De flesta system för informationssökning i databaser med sk tty-terminaler är alltför teknikerstyrda och svåra att förstå för sällananvändarna, säger Ulf Bergman, VD i Dextel Teledata. Tekniken måste förenklas om fler användare ska kunna utnyttja de nya databaser och informationstjänster som finns idag. Det menade Ulf Bergman när han talade vid konferensen Databas 88 i januari.

Ulf Bergman föreslog ett enkelt system, där användarna lätt kan känna igen sig oavsett system och leverantör, t ex en enkel symbol som i videotex dialo-

gen vilken bygger på samma symboler * och # som även finns på de flesta telefoner idag.

Enligt Ulf Bergman kan man konstruera avancerade realtids-system och databaser trots en enkel videotex-dialog mot användaren. Som exempel nämnde han Dextel varubörs som innehåller en mängd information om såväl produkter, leverantörer, återförsäljare, som serviceverkstäder i en modern relationsdatabas.

Större valfrihet

– Användarna måste själva kunna välja vilken utrustning de vill ha. Systemen måste anpassas efter marknaden inte tvärtom, sade Ulf Bergman. Alla typer av terminaler ska kunna användas.

– Färg och grafik kan finnas kvar om de verkligen är till nytta för företaget, men ofta är 80-tec-

kens PC mer intressanta som terminaler, menade Ulf Bergman. Flera system kan samtidigt hantera 40-teckens videotex, 80-teckens ASCII samt Audiotex med talsyntes och knapptelesoner som terminaler.

Resursslöseri

Ulf Bergman poängterade vidare att fler anställda kan få tillgång till databaserna om resurserna delas mellan användarna. Det finns t ex växlar där alla terminaler i stordatormiljöer bara behö-

ver göra menyval för att kopplas till valfri databas.

– I längden är det slöseri med företagets resurser att var och en har sin egen uppsättning av modem, sladdar, abonnemang, teleanslutning osv, istället för att samordna resurserna och låta fler utnyttja samma system.

Kontentan av Ulf Bergmans resonemang/recept är således: ju enklare desto bättre. Här är videotex en bra förebild för tty-inriktade system. Samtidigt kan man förvänta att breddningen och fördjupningen av informatio-

nen i videotex kommer att gå snabbt inom många områden. Tty-användningen kommer även fortsättningsvis att vara mer spridd bland specialister inom vissa branscher. Antalet användare ökar snabbare inom videotex.

tina.

TELEDATA I NORR AB

0980 - 122 80 , 08 - 40 69 05

Pressvisning av Tinas videotextinstallation i Sveriges riksdag inom kort

NY EXTERNDATOR

ansluten till Tvt:s videotextnät

- * Databaslagring till låga kostnader

Ring om prislista!

- * CEPT- editering
- * Applikationsutveckling

* **CON
VER
TINA** #

**konverterade databaser
i videotextdialog**

BIBLIOTEX
biblioteksvärldens databaser

BILDBREV
elektronisk masspost

MEDIC
medicinens databaser

medialog ab
tel 08-91 62 40

Inter-Medias videotext- service för annonsörer och reklambyråer!

Är du en
av de utvalda?

Enter-Media

En ny service från Inter-Media, Sveriges ledande mediaförmedlare.

STOCKHOLM: 08-22 93 40, GÖTEBORG: 031-17 18 60, MALMÖ: 040-10 00 65, VÄSTERAS: 021-11 00 50.

Videotextterminal i dialog med databaser

Inom kort samlar Medialog ab ett flertal databaser i konverterad VTXmiljö. Det kommer därmed att bli möjligt att föra en dialog mellan VTXanvändare och anslutna databaser. Trafiken kopplas över en konverteringsdator.

Den bild som serveras VTXanvändaren är uppbyggd av information från en eller flera databaser. Dialogkompetensen är helt beroende av svarsdatorns kapacitet.

Vid konvertering sammanställs och visualiseras komplicerad datainformation

till en lätt läsbar VTXbild. Alla de möjligheter som videotex kan erbjuda i Cept utnyttjas.

Kostnaden för uppkoppling i konverteringstjänsten (Convertina) är fördelad på en fast månadsdebitering mellan 5 och 25 tusen kronor, beroende på tjänstens omfattning, jämte bildavgift. Bildavgiften kan innehålla kostnadstäckning som tillgodoräknas databasägarna.

VTXterminalen Medialog med inbyggd skrivare kan hyras av Medialog ab för 450 kronor i månaden. Medialog ab säljer och utformar även konverteringstjänsten i Convertina.

Projekt Affärer

För att öka användningen av databaser bland Sveriges över 250 000 PC-ägare har "Projekt Affärer" startats. SE-Bankens Sebvision och Televerkets Videotextjänst har tillsammans med Aktievisionen, Upplysningscentralen, Sveriges Fastighetsmäklarsamfund samt Datavision startat en gemensam kampanj.

I en första fas kommer datadisketter att gratis distribueras till 25 000 ledande befattningshavare i 15 000 företag. Disketten innehåller exempel på den information som finns i de olika databaser som ingår i "Projekt Affärer".

Ingen katalogdel i detta nummer

I samband med övergången till det nya videotextsystemet görs en omarbetning av den Gula Katalogdelen för att få in all ny information och anpassa katalogen till det utbud av varor och tjänster som erbjuds i videotex. Eftersom all information inte står oss till buds i pressläggningsögonblicket för detta nummer måste den delen utebli, men kommer givetvis tillbaka i nästa nummer.

Reservdelen får nya agenturer

Reservdelen Data AB har fått två tyska agenturer för olika system för anslutning av datorer till Videotextnätet via Datapak, EHKP och därigenom CEPT-standard.

Ett system är BAS-TEX, som gör att man kan ansluta en PC som en Videotextdatabas mot nätet, och som kan byggas ut för att kommunicera mot IBM, VAX, HP, m fl.

FRONT-TEX är ett annat system för IBM S/3x som ger både 40- och 80-teckens presentation via Videotex.

Riksdagen har köpt systemet, vilket innebär att riksdagsmännen via sina Videotextterminaler kan komma åt den information som finns i riksdagens datasystem.

Gränslös kommunikation och information!

Concept AB i Östersund – ett fullserviceföretag inom Videotex-teknik.

Vi erbjuder:

■ Externdator kopplad till Videotex-nätet	■ Utbildning
■ Databaskonstruktion	■ Konsulting
■ Databasuthyrning	■ Videotex-terminaler
■ Bildredigering	■ PC-datorer
	■ Programvaror

concept ab

Box 588, 831 27 Östersund
Tel: 063 - 12 12 00   Telefax 063 - 10 31 80
* 30000 #

Concept AB, marknadsledande inom Videotex – har du råd att inte kontakta oss?

DEN NYA UTMANINGEN

FRÅN SALORA DISPLAYS.
DEN NYA GENERATIONEN
AV PROFFSTERMINALER
FÖR VIDEOTEK,
MED PC-LOOK, TILL
ETT VERKLIGT
UTMANARPRIS.

MÅNGA VALMÖJLIGHETER:

Cept och Prestel, 8, 16, 40, eller
64 bilder minne: VT 100, Micronic Interface,
skrivare, TV, RF/Videomöjligheter.

Nytt tangentbord – PS-2 stil.

Ny färgmonitor – 14”.

Ny färg – cream.

Samma design på alla delar.
Tillverkat i Norden.

Skicka mig datablad och prislista.

Namn _____

Adress _____

Postadress _____

Tel.nr. _____

SALORA
DISPLAYS AB

Drivhjulsvägen 22, Box 42037, S-126 12 Stockholm Tel.08-45 28 20, Telefax 08-18 67 08

INGÅR I NOKIAKONCERNEN

MASSBREV

Tjänste

Avs. Televerket

Katalog och Teletjänster

Box 922

391 29 Kalmar

AviTel

~~4900:-~~

(exkl. moms)

2990:-

AviTel är marknadens mest användarvänliga och mest använda PC-program för överföring av filer och text till och från andra datorer samt för kommunikation med alla typer av databaser – Videotex, TTY och VT100.

Passa på nu! Vi har sänkt priset med nästan 2.000 kronor!!

Ring oss för en demonstration eller kontakta en återförsäljare direkt. AviTel finns hos Kontorsutveckling, Esselte Office, Ericsson City, Telebutikerna, Owell/Candator, Computerland, Stadab med flera.

AU-SYSTEM
TELEDATORER

Byängsgränd 14, 121 73 Johanneshov, Stockholm. Telefon 08-726 77 70.